DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS
AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

XXXIX. Nr. 67 — Redakcija: GLenmore [illegible] — ANTRADIENIS (TUESDAY), RUGSĖJO (SEPTEMBER) 21 D., 1954 M. — Administracija: GLenmore 5-7068 — 10 CENTŲ

Mirė gen. Nagius

Rugsėoj 16 Willoughby, Ohio, mirė gen. Vladas Nagius - Nagevičius, eidamas 76 metus. Jis buvo nusilaužęs koją ir po operacijos nebepagijo. Palaidotas rugsėjo 18 Clevelande, Kalvarijos kapinėse.

Lietuvoje gen. V. Nagius nuo 1918 metų ėjo karinės sanitarijos viršininko pareigas. Iš jų buvo atleistas bolševikų 1940 m. Tuo pačiu metu buvo nutrauktas jo rūpinimasis karo muziejum, kurį jis suorganizavo ir išugdė į tautinę šventovę Kaune. Karo muziejaus sodelyje buvo pastatytas Nežinomajam Kareiviui paminklas, įvestos įspūdingos ir patrauklios vakarinės apeigos, pristatyta kitų paminklų ir kryžių. Čia dažnai kauniečiai susirinkdavo didesnėm iškilmėm. Pirmasis medinis Karo muziejaus namukas vėliau buvo pakeistas didingais Kultūros muziejaus rūmais, kurie ir dabar Kauną puošia. Prie jų buvo pastatytas bokštas iš Amerikos parvežtam Laisvės Varpui. Aukšto ūgio velionį generolą žmonės kartais taip pat vadindavo "Lietuvos laisvės bokštu."

Medicinos mokslus gen. V. Nagius buvo išėjęs Petrapilyje 1909 m. kartu su vienu latviu ir estu, kurie taip pat buvo savo kraštų karinės sanitarijos viršininkai. Prieš pirmąjį Didįjį karą gen. V. Nagius 8 metus tarnavo gydytoju rusų laivyne. Be medicinos jis buvo dar studijavęs archeologiją ir dalyvavo visoje eilėje Lietuvos proistorės tyrinėjimų.

Amerikoje ,eidamas jau aštuntą dešimtį metų, gen. V. Nagius tebesirūpino Lietuvos reikalais, deja, nesulaukė, dienos patenkinti savo troškimui — grįžti į laisvąją Lietuvą.

Mirusiojo žmonai reiškiame gilią užuojautą.

Dulles praskrido pro Paryžių

Po 15 metų Vokietija vėl dėmesio centre

Prieš 15 metų Vokietija, užpuolusi ir parbloškusi Lenkiją, ligi pat karo pabaigos buvo pasaulio politikos centre. Iš jo liko išstumta, kai pati buvo nugalėta, nuginkluota ir okupuota. Dabar, iškilus Vokietijos atginklavimo klausimui, politikų keliai ir kalbos vėl suseina į Vokietiją. Praėjusią savaitę Bonnoje lankėsi Edenas, o paskui jį buvo nuskridęs Dulles. Ko norėjo pirmasis, buvo rašyta praėjusiame numeryje, o ko siekė Dulles, per pusantros savaitės

nuskridęs 25,000 mylių be sustojimo Paryžiuje?

Dulles tik ką buvo grįžęs iš Tolimųjų Rytų, sulipdęs ten Azijos gynybos paktą, kai Prancūzijos nutarimas nesidėti prie Europos gynybos sutarties, anot Dulles, "sudarė pavojingą Europoje padėtį", kurią Edenas šoko taisyti, bet savaip. Dulles norėjo tai vietoje ištirti ir rugsėjo 15 movė lėktuvu į Bonną ir Londoną, aplenkdamas Paryžių. Paryžiui parodytas nepasitenkinimas, demonstracija; Bonnai pareikštos simpatijos ir pažadai tuojau duoti Vokietijos ginklui ir suverenitetui laisvę; Londone suabejota dėl Edeno plano Europą sujungti. "Jis ne toks, kaip aš pradžioje maniau", išsireiškė Dulles. O ką jis pats mano, rodo oficialus Dulles pareiškimas, kad

JAV saugumas sijasi su Europos saugumu.

Tam užtikrinti reikalinga ginkluota ir lygiateisė su kitom valstybėm Vokietija. "Aš pareiškiau kancleriui (K. Adenaueriui), kad JAV Senatas yra priėmęs rezoliuciją tuojau atstatyti Vokietijos suverenitetą ,kad ji galėtų prisidėti prie Europos saugumo ir taikos išlaikymo." Europos saugumui garantuoti Dulles tebepalaiko prancūzų atmestą Europos gynybos paktą. "Jam negali būti jokio pakaitalo" — tais žodžiais Dulles pasisakė prieš Edeno lipdomą naują Europos gynybos planą. Bet kartu pripažino, kad tuo klausimu vienybės nėra. Apie tai bus kalbama dvejose konferencijose, kurių viena šaukiama rugsėjo 28 Londone, o antroji — spalių 15 Paryžiuje arba kitoje kurioje vietoje, jei prancūzų nusistatymas dar paaštrėtų Londone dėl Vokietijos atginklavimo tarsis JAV, Anglija, Prancūzija, Kanada, Italija, Vokietija, Belgija, Olandija ir Luksemburgas. Spalių viduryje susirinks pasitarti Atlanto pakto (Nato) 14 valstybių.

JAV GALĖJO IŠGELBĖTI DIEN-BIEN-PHU

Paryžiun iš komunistų nelaisvės grįžęs gen. De Castries pareiškė, kad tvirtovė pasidavė dėl amunicijos stokos ir blogo oro. Jei amerikiečiai būtų ryžęsis pristatyti ginklų, generolas su įgula nebūtų pasidavęs.

NAUTILUS NEBEPLAUKO

Pentagonas praneša, kad povandeninio atominio laivo bandymas, numatytas spalių mėn., atidėtas, nes rasta normaliai nebeveikianti garo vamzdžių sistema.

JOHN F. DULLES, Valstybės sekretorius, sutinkamas Vokietijos kanclerio K. Adenauerio.

Popiežius Pijus XII dar nesustiprėjęs

Castel Gandolfo rezidencijoje Pijus XII vasaroja nuo liepos 31, tačiau audiencijų nėra nutraukęs, nors jaučiasi nebestiprus. Gydytojai sako, kad popiežius yra save darbu išvarginęs ir jam reikėtų bent iki lapkričio ilsėtis. Priimdamas gydytojų kongreso atstovus, popiežius prašė jų melstis, kad galėtų daugiau dirbti, nes jis turis "didelę naštą pakelti." Marijos sodalių kongresui, susirinkus 20,000 narių iš 60 kraštų, Pijus XII stipriai pabrėžė reikalą "dvasinio atsinaujinimo ir gilumo".

● **Kard. Valerio Valeri,** lankęsis JAV ir Kanadoje, išplaukė atgal į Romą kartu su 8 Amerikos vyskupais.

● **Fuldoje,** Vokietijoje, vokiečių katalikų 77 kongrese dalyvavo 300.000 atstovų.

● **Romoje,** pasauliniame kongrese, kuris svarstė žmonių pasiskirstymą žemėje, kun. J. Gibbons SJ iš Washingtono pareiškė, kad JAV galėtų priimti dvigubai daugiau imigrantų.

Negrų ir baltųjų vaikai, JAV pietuose susodyti į vieną suolą viešose mokyklose, vėl išskirti tačiau to nėra katalikiškose mokyklose, kur jau seniai jie kartu mokosi.

● **Trys lenkai** pabėgo iš sovietų žvejų laivo ir išplaukė į Anglijos krantą pasidirbtinu iš anksto plaustu.

DR. WILLARD F. LIBBY, Chicagos universiteto fizikos profesorius, paskirtas Atominės Energijos Komisijos nariu vietoje pasitraukusio Dr. Henry Smyth, kuris birželio mėn. vienintėlis balsavo, kad Dr. J. R. Oppenheimer būtų paliktas prie atominių paslapčių, nors jo ryšiai su komunistais buvo aiškiai nustatyti.

Sovietų atomas prieš Vakarų atomą

Maskva praneša, kad rugsėjo 17 neskelbiamoje vietoje buvo išbandytas naujas atominis ginklas, nukreiptas prieš atominę ataką. Tai buvę atlikta pagal iš anksto nustatytą "ūkinį planą".

Haga, Olandijoje, informuoja ,kad rugsėjo 22 vakarų Vokietijoje pradėti didieji rudens manevrai, kuriuose dalyvauja 140.000 britų, belgų, olandų ir amerikiečių karių. Karo pratimam vadovauja Nato šiaurės sparno vadas gen. Richard Gale. Manevruose pirmą kartą panaudojamos atominės patrankos.

Estorile, Portugalijoje, rugsėjo 18 atidaryta Nato (Atlanto Karinės Sąjungos) paroda. Ją atidaręs lordas Ismay, generalinis Nato sekretorius, pareiškė, kad Atlanto Sąjunga prieš 5 metus turėjo 12 divizijų, o dabar jau turi 100. Karinė jėga būtų dar didesnė, jei visos Nato valstybės būtų aprūpintos atominiais ginklais.

Kas pririš skambalą katino uodegai?

Strasburge dabar posėdžiauja Europos Taryba. Joje kalbėjo Belgijos užs. reikalų minist. H. Spaakas, nurodęs, kad "JAV ir Anglija galinčios savo kariuomenes iš Europos atitraukti, jei nebus pasiektą susitarimo dėl Europos gynybos". Jis siūlė amerikiečių planui pritarti.

Prieš Spaaką pasisakė anglas darbietis James Callaghan, šiurkščiai puolęs Dulles. JAV valstybės sekretorių pavadino "grubiu drambliu, kuris savo ilgu šnipu kabinasi už Vokietijos, o uodega braukia Prancūzijai per akis." Tas darbietis siūlė derėtis su Sov. Sąjunga ir siekti ją nuginkluoti, o ne Vokietiją apginkluoti.

Spaakas tą darbietį išvadino "baugintoju, demagogu", tariant vienos pasakos žodžiais, pele, kurį norėtų katinui po uodega pririšti skambaliuką, kad laiku galėtų nuo pavojaus pabėgti.

Europos Tarybos susirinkime savo planus rugsėjo 20 dėstė Prancūzijos premjeras Mendes. Jis šaukė, kad Vokietija turi būti stipriai suvaržyta. Iš vokiečių pusės kancleris K. Adenaueris, ketinęs būti, neatvyko. Tie du kaimynai, apie kuriuos dabar sukasi Europos politika, dar nesusitiko, nė per pasiuntinius nesitarė. Kai Prancūzijos ambasadorius Poncet rugsėjo 17 paprašė Adenauerį audiencijos, Bonnoje visi laukė kažko nepaprasto, bet ambasadorius tiktai padėkojo koncleriui.... už užuojautą dėl žemės drebėjimo Alžyre.

● **Sovietų zonoje,** Vokietijoje, per 4 metus gyventojų skaičius sumažėjo visu milijonu, daugiausia darbininkų žmonių tarp 14 ir 64 metų; jie išvežti Rusijon arba pabėgę.

100 MILIJONŲ PAVERGTŲJŲ JUNGTINIS BALSAS

Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, LIETUVOS, Rumunijos, Vengrijos laisvinimo organizacijų atstovai, susijungę bendrai kovai prieš sovietinę okupaciją, š.m. rugsėjo 20-21 d.d. New Yorke Carnegie Centro patalpose sušaukė Sovietų Pavergtųjų Europos Valstybių Seimą, kuriame visos sovietų pavergtosios valstybės turi lygų balsą ir kuris atstovauja valiai šimto milijonų sovietų pavergtųjų žmonių, kuriems okupantas yra užčiaupęs burnas.

Šios Pavergtosios Jungtinės Tautos bent iš dalies užpildys

Pavergtos Jungtinės Tautos

tą Jungtinių Tautų organizacijoje spragą, kuri susidaro dėl to, kad sovietų pavergtosiose valstybėse jose arba visai neatstovaujamos arba, kaip Čekoslovakija ir Lenkija, atstovaujamos okupantinių papugų, nei teisiniu, nei politiniu, nei moraliniu atžvilgiu nieko bendra neturinčių su tikru ir teisėtu valstybės atstovavimu.

Pavergtųjų Jungtinių Tautų Seimas neapsiribos tik sovietų pavergtomis Europos valstybėmis. Pavergtosios Jungtinės Tautos turės didelės reikšmės visų sovietinės agresijos aukų likimui. Jos turės reikšmės komunistinei infiltracijai išryškinti Azijoje ir visur kitur. Be abejojimo šios Pavergtosios Jungtinės Tautos turės reikšmės ir JV laisvinimo politikai. Jos taip pat bus priminimas ir perspėjimas visiems tiems atsakingiesiems už žmonijos laisvę ir taiką, kurie vis dar nenori suprasti sovietinių metodų sprogdinti atskirų kraštų vidaus gyvenimo taiką ir juos izoliuoti tarptautiniuose santykiuose. Jos bus perspėjimas ir priminimas ir visiems tiems, kurie moralės principų sąskaita linkę pasirinkti laikinę ramybę, naiviai tikėdami pasotinsią nepasotinamus sovietų apetitus.

Sovietų Pavergtųjų Europos Valstybių Seimas savo darbą numato paskirstyti komisijoms: politinei, socialinei, teisinei, ūkinei. Kiekvienos pavergtosios valstybės delegaciją seime sudarys 16 atstovų. Lietuvos delgaciją sudaro 8 LLK nariai ir 8 atstovaują vykinėms partijos. (J. Audėnas, K. Bielinis, M. Brakas, B. Nemickas, A. Trimakas, P. Vainauskas. V. Vaitiekūnas, ir prel. J. Balkūnas, E. Devenienė, D. Krivickas, P. Minkūnas, V. Rastenis, J. Repečka, K. Siliūnas, V. Viliamas).

I-oji Pavergtųjų Jungtinių Tautų pilnatis truks tik dvi dienas: rugsėjo 20-21 d. Po to seimo pilnatis numatyta sukviesti tik spalio gale. Tuo tarpu seimo komisijos paruoš seimui svarstytinų projektų. Tarp svarstytinų klausimų numatyta: 1. sovietinė agresija, jos padariniai ir jų likvidavimas, 2. Europos apsijungimas, 3. genocidas, 4. priverčiamieji darbai ir deportacijos, 5. profesinių sąjungų teisės. 6 moterų ir jaunimo padėtis, 7. spaudos ir informacijų laisvė, 8. religijos persekiojimai, 9. karo nusikaltimai ir nusikaltėliai, 10. sovietinis teismas, 11. sovietų pavergtųjų valstybių valdžios neteisėtumas, 12. sovietinis kolonializmas ir imperializmas, 13. pabėgėliai ir apatridai, 14. Vakarų prekyba su Rytais, 15. žemės ūkio padėtis sovietų pavergtuose kraštuose, 16. Jungtinių Tautų Čartos revizija ir kt.

Sovietų Pavergtųjų Europos Valstybių Seimas posėdžiauja tiesiai priešais Jungtinių Tautų rūmus. Seimo pilnaties metu prie jo rūmų plevėsuoja devynių sovietų pavergtųjų valstybių tautinės vėliavos.

Kor.

Tėvas su sūnumi teisme ir prie altoriaus

Romoje atsistatydino užsienio reikalų ministeris Attilio Piccioni, kuris tik praėjusią savaitę tarėsi su Edenu dėl Europos saugumo. Attilio Piccioni nori turėti laisvas rankas ir teisme ginti sūnų, įveltą į Wilmos Montesi nužudymo bylą. Ta mergaitė buvo rasta pamaryje negyva. Vėliau paaiškėjo, kad ji sukosi ratelyje aukštų žmonių, kurie spekuliavo narkotikais ir išdarinėjo orgijas. Ten maišėsi ir Attilio Piccioni sūnus. Jam atimtas pasas, kad nepabėgtų į užsienius. Tėvas yra nuomonės, kad sūnus nekaltas.

Olandijoj, Nijmegene, jėzuitų bažnyčioje vienu metu primicijas laikė tėvas Bakker ir jo sūnus, abu jėzuitai vienuoliai. Du kiti sūnūs, taip pat besiruošią būti kunigais, tarnavo savo broliui mišiom. Jų tėvas, dabar jau per 60 metų, buvęs apdraudos bendrovės direktorius, įstojo į jėzuitų vienuolyną mirus jo žmonai.

● **Kolumbijos**, konstitucija papildyta paragrafu, kuris uždraudžia krašte bet kokią komunistinę veiklą.

Dėslios vištos

Pirmojo bolševikmečio metu, 1940 metų rudenį, Kauno Valstybinio Teatro sode rasta po medžiu "pasikorusi" višta su tokiu rašteliu: "Negaliu gyventi, nes iš manęs reikalauja duoklės dviejų kiaušinių į dieną". Žinia, kad ir po vieną kasdien sunku padėti, nors bolševikiniai vištų instruktoriai jas lešina ne vien grūdais, bet ir kolchozinėm idėjom.

Amerikoje yra kitaip. Čia be prievartos ir be soclenktynių vištos stato rekordus. Šiemet rekordą laimėjo J. W. Drakes (Flemington, N. J.) farmos višta, padėjusi per metus 335 kiaušinius. Antroji vieta atiteko K. Wiesmanno farmos (Packanack Lake) višta, sudėjusiai 334 kiaušinius, vienu mažiau, nes ji šventė "Labor Day."

ATOMINĖ [illegible] per Vokietijos [illegible] gabenama į karinius manevrus vietą.

VIENA IŠ ŠIŲ DIENŲ ISTORIJŲ (3)

Ar turi savo vyro fotografiją?

Helena ėjo į kavinę, kuri jai priminė daug malonių valandų. Joje pirmą kartą sutiko amerikietį, su kuriuo pašoko, o nuo tada ir meilė atsirado. Bet tai praeitis. Dabar ėjo į tą kavinę su apkartusia širdimi, nes joje turėjo susitikti su savo viršininku saugumo pareigūnu Cisek.

"Kaip gaila, kad taip ilgai nesimatėm ;tamsta manęs tikriausiai pasiilgai", pakilęs nuo stalelio ir negyvu šypsniu, sveikindamas Heleną, kalbėjo Cisek.

"Be galo pasiilgau", ironiškai atsakė Helena. "O kad mane pakvietėt čia, ne į savo kabinetą, laikau tai didele man garbe."

"Matai, tamsta, pagalvojau, kad mano kambario atmosfera tamstą erzins; aš gi jautrus žmogus", vis juokėsi lyg iš po kaukės Cisek.

"Draugas Cisek, mane pasišaukėt ne tam, kad su manim kavą gertumėt, — staiga nutraukė Helena, — pasakykite, ką aš padariau negerai."

"Kaip taip negerai, — vis juokėsi Cisek, — ar tamsta turi tokį jausmą, kad padarei ką negerai?". Jis pasiūlė jai cigaretę. Kai ji ėmė, ranka jai virpėjo. Ji pastebėjo, kad Cisek tai seka, ir jo šypsnys dar praplito. "Tamsta turi kitaip daryti, jei tamsta esi susinervinus ir tamstai duoda cigaretę. Žiūrėk tamsta... šitaip." Ir jis pademonstravo, kad reikia pasiremti alkūne ir pirštus suspausti, tada nepastebės niekas. "Mums reikia mokėti absoliučiai susivaldyti. Nereikia parodyti, kas darosi viduje. Kitaip priešui bus įduotas ginklas, kuriuo jis tave sunaikins."

Helenai trūko oro. Vienam momentui ji užmerkė akis ir paskui ištarė: "Nustokit, Cisek, papasakokit, ko dabar iš manęs norit." Cisek, durščiodamas pirštais į pirštus, atsakė: "Gerai, jei taip nori paskubinti, tai klausykis: tamsta klausi, ką negerai padarei, o aš turiu įspūdį, kad tamsta iš viso nieko nedarei... Mes tamstos reikalui išleidom tiek pinigo,— griežtėjo Cisek balsas, — mes negalim leisti, kad tamsta sėdėtum sau Alcrone ir pasus rūšiuotum. Esu tikras, kad dėl tamstos bet kuris vyras eis iš proto ir padarys viską, ką norėsi. Ne, mieloji Helena, iš tokios moters mes daugiau reikalaujam, nei tamsta manai."

Helena tyliai žiūrėjo išbalus. Cisek tęsė toliau: "Klausyk, Helena, mes tamsta labai nusivylę. Mes skyrėm tamstai atsakingas pareigas, nors tamstos praeitis nedavė pagrindo tamsta pasitikėti."

"Aš gi nekalta, kad mano vyras buvo amerikietis. O be to, kai aš tekėjau, amerikiečiai buvo jūsų draugai."

"Laikai pasikeitė, brangioji; jie daugiau nedraugai." Ir pasižiūrėjęs į sieną, ant kurios kabojo prezidento Gottwaldo paveikslas, griežtai tęsė: "Respublikos saugumui mes išleidžiame daug pinigo, daug; bet mes turime ir ekonomiškai dirbti. Ir mes galvojame, kad su tamsta padarėme klaidą". Helena jaučia, kaip jos rankos daros šaltos ir prakaituotos, jos širdyje tik viena baimė, baimė. O Cisek tęsia: "Tamsta, Helen, esi inteligentinga, bet tamsta nenori su mumis dirbti. Partijos ideologijoje tai vadinama sabotažas, mes pavadiname tai pasyviu pasipriešinimu." Helena tyli. Tyli ir Cisek. Pamaišęs kavą vėl prabilo: "Tokių visur dar yra. Milijonai dar iš savo dvasios neišmetę to nusistatymo priešintis naujiem laikam. Nuo jų turim liaudį apsaugoti. Turim tam priemonę ir galime jų jėgas išnaudoti valstybės naudai. Tamsta žinai darbo lagerius. Nėra jie labai malonūs, ar ne." Helena nesurado žodžio, ir Cisek patylėjęs tęsė: "Mano bendradarbiai įsitikino, kad tamsta esi nepataisoma, o aš dar norėčiau tamstai padėti ir dėl to čia atėjau, kad pasiūlyčiau tamstai paskutinę progą. Jei tai nepasiseks, tamstai teks..."

"Lageris?" tyliai paklausė Helena. Jis linktelėjo galva. "Tai kogi iš manęs norit?" veik nejudančiom lūpom sušnibždėjo Helena.

"Klausykite, — palinko per stalą prie Helenos Cisek ir aiškino: — Per tuos dienas turi atvykti į Prahą Vakarų agentas; tai žmogus iš Vienos. Jo vardas — Mellan. Jis atvykstą tariamai prekybiniais reikalais. Bet jis buvo Trieste, ten susitiko su amerikiečiais. Tamsta, Helena, turi šiam Mellanui ar tariamam Mellanui patarnauti. Tamsta būsi laisva tom dienom ir gausi atskirą apartmentą viešbuty. Ar tamsta turi savo vyro fotografiją?"

"Ne, iš manęs visas atėmė."

"Na, pasižiūrėsiu, kad tamstai kai kurias grąžintų. Manau, kad tokis sentimentas gali gerai veikti. Tamsta mokėsi jas parodyti Mellanui; mokėsi parodyti, kaip trokšti pakliūti į vakarus; mokėsi iškeikti liaudies respubliką ir mus. Tamsta tai nebus sunku", ironiškai šypsodamasis kalbėjo Cisek. Helena neatsakinėjo. "Tamsta patirsi iš Mellano, kokie jo santykiai su amerikiečių tarnyba Trieste, paprašysi, kad jis parūpintų tamstai vizą, nes tamsta norinti pabėgti; paklausi, ar jis nežino kelio, kaip tai galima padaryti. Už tai tamsta jam suteiksi kai kurių karinių žinių, kurias aš tamstai vėliau pranešiu, o mane tamsta pasieksi nuo šiol šiuo numeriu" ,ir pasilenkęs jis įrašė naują telefoną.

Kai Helena pakilo, Cisek pridėjo: "Neužmiršk tamsta, kad mano tėviška akis tamstą visur globoja."

Helena išėjo laukti Mellano.

(bus daugiau)

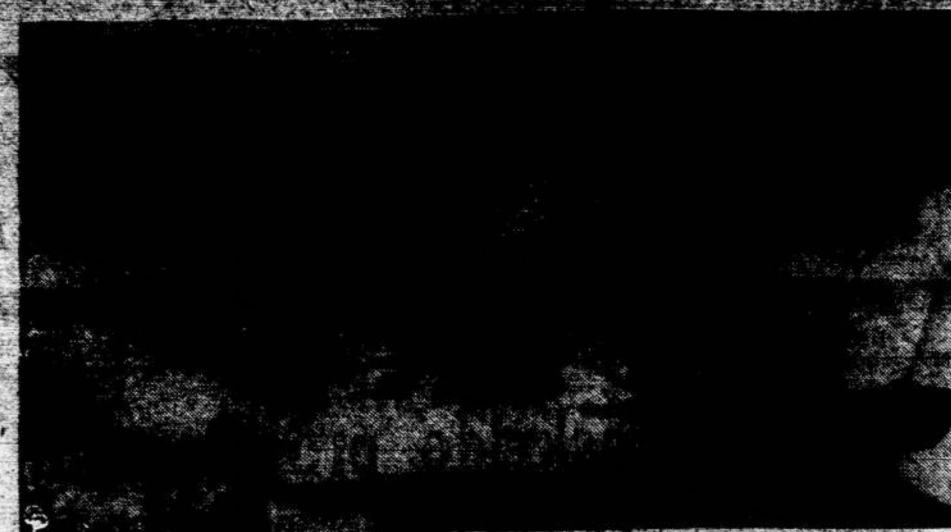

TRYS AMERIKIEČIAI — kapt. R. [illegible] (k.), R. Applegate (antras iš k.) ir D. Dixon (antras iš deš.) — po 18 mėn. komunistų paleisti iš kalėjimo. Jie visi kartu neteko 135 svarų svorio.

"KOVA SU DIPLOMATAIS", LINIJOS IR VINGIAI

Spauda

"Dirva" rugsėjo 9 informuoja, kad "Clevelande buvo susirinkę 45-50 aktyviųjų liaudininkų veikėjų svarstyti savuosius organizacinius veiklos klausimus. Iš Chicagos buvo atvykę M. Mackevičius, L. Šmulkštys, Kutra; iš Washingtono K. Škirpa, J. Pajaujis, Paramskas; iš Waterburio Deveniai, Blazas; iš Broklyno J. Makauskas, prof. Kanauka, J. Audėnas; iš Montrealio J. Karčelis ir k.

Susirinkimo metu buvo plačiai nagrinėta paskutinieji liaudininkų vingiai ir palinkimas krikščionių demokratų glėbiui, Vlikeišeinama į kovą prieš mūsų diplomatus. Didele balsų dauguma laimėjo K. Škirpos tezė, kad visus diplomatinius postus reikia ne tik pripažinti, bet ir jiem svarbiame darbe talkinti. Taip susirinkusiems nubalsavus, K. Škirpa grįžo atgal į liaudininkų centro komitetą. Susirinkimas nepabijojo pasveikinti net St. Lozoraičio.

Reikia laukti, kad po šio susirinkimo turėtų liaudininkų linija keistis ir Vlike."

Pateikdama šią informaciją "Dirva laikosi dviejų linijų: tiesios ir kreivos. Norėdama būti tiesi, ji netituluoja St. Lozoraičio ministeriu, nes tada tektų tokį pat titulą dėti ir K. Škirpai. Jie abu yra buvę ministeriai, — vienas Italijai, kitas Vokietijai, bet savo postų netekę. Sveikiname "Dirvą" už tą tiesumą! Bet kai ji rašo, kad Vlike išeita "į kovą prieš mūsų diplomatus", tai jau nušneka kreivai. Vienas St. Lozoraitis dar nėra "mūsų diplomatai," kaip vienas tautos vadas dar nebuvo visa lietuvių tauta, nors kas prieš A. Smetonos diktatūrą pasisakydavo, buvo apšaukiamas kovojąs prieš visą tautą. Tas pats ir dabar. Jei Vlikas negali susišnekėti su St. Lozoraičiu, dar nereiškia jokios kovos su mūsų diplomatais. Priešingai, jiems ir talkinama ir jų postai remiami. Dar daugiau: norima naujų postų, kur tik jie galimi įsteigti, bet jų kaip tik nenori "Dirva", kuri ne taip jau seniai griežtai buvo pasisakiusi prieš Lietuvos atstovybių steigimą Bonnoje ir Madride.

Dėl liaudininkų "linijos ir vingių" tegalimaa tiek pasakyti, kad jų partijos reikalas mestis į svetimą glėbį ar turėti tik savąjį. Kiekviena savaranki demokratinė partija ji turi ir pagal kitų liniją lengvai nesilanksto. Bet to kaip tik nemėgsta vadistinės partijos, kurios stengiasi visus suimti į savo glėbį, kad būtų tik viena linija be "vingių"....

TEISMAS SAVO, O GYVENIMAS SAVO

Nors teismas išaiškino, kad baltieji ir juodieji vaikai turi tas pačias teises ir gali mokytis tose pačiose mokyklose, bet vakarų Virginijoje White Sulphur Springs mokykloj baltieji ir juodieji mokėsi tik penkias dienas drauge. Po tėvų mitingo ir mokinių demonstracijos mokyklos vadovybė vaikus vėl atskyrė.

Pavergtoj Lietuvoj

[illegible]

Pavergtos Lietuvos žmonės iš patyrimo žino, kad maskolberniam gražių kalbų apie didžiosios rusų tautos tariamą paramą Lietuvai, tuo metu visu atsidėjimu Lietuvos turtai išvežami į Rusiją. Taip yra ir šiuo metu. Pvz., šių rugpjūčio 28 d. maskolbernių organas "Tiesa" paskelbė plepalus apie rusų tautos paramą, Lietuvoje tremiami žmonės, išvežamos žemės ūkio masinos, sunkvežimiai, namai, medis, baldai, javai, gyvuliai ir kitos gėrybės.

Šiomis dienomis iš Vilniaus išriedėjo 4 vagonai Vilniaus medžio kombinato baldų Maskvos viešbučiams. Į Rusiją rieda Kauno, Klaipėdos ir kitų vietovių įmonių pagaminti baldai. Rusai šiemet tikisi iš Lietuvos gauti baldų daugiau kaip už du milijonus rublių, juos vertindami daug žemesnėmis kainomis kaip gamybos savikaina.

Tai vis rodo, ko verti maskolbernių plepalai apie rusų tautos paramą

Kolchozuose

"Tiesos" 184 nr. skundžiasi, kad kombainai kolchozuose kulia šlapius javus ir grūdai gali greitai sugesti. Nurodo, kad veik kiekvienoje MTS esą po porą kilnojamų džiovyklų "'Kuzbas" ir "Uljanovkos" vardais, kurios per valandą galinčios išdžiovinti po pusę tonos grūdų. Bet jos arba stovinčios pačiose MTS arba numestos kur patvory kolchozuose ir nevartojamos (greičiausiai sugadintos. Red.).

● **Išaiškėjo,** kad dalis lietuvių karių, kurie 1944 Kurše apsupti bolševikams pasidavė, iš karto buvo paleisti. Tik paskiau, jau 1948, juos vėl suėmė ir išvežė į Rusiją 25 metams; žymi jų dalis atsidūrė prie Baikalo ežero. Po kapituliacijos sugautus mažus karių būrelius bolševikai šaudė vietoje.

IR AMERIKOJE ŽYDAI BUVO PERSEKIOJAMI

Žydų įsikūrimo Amerikoje 300 metų sukaktis

1654 m. rugsėjo pabaigoje New Amsterdamo uostą (šiandieninį New Yorką) pasiekė prancūzų laivas "St. Charles", atplaukęs iš Brazilijos su olandų kolonistais. Jų tarpe buvo 23 žydai: vyrai, moterys ir vaikai. Tai laikoma pirmuoju žydų atsiradimu Amerikoje. Anksčiau pasirodydavo tik prakeliaujantieji pirkliai. Paties Kolumbo laive buvo vienas jūrininkas žydas — Louis de Torres.

Brazilijoje žydai atsirado atsitiktinai. Tuo laiku Portugalija valdė Braziliją ir ten turėjo kolonistų olandų, kurie buvo sudarę net savo miliciją, padedančią portugalams. Pačioje Olandijoje žydai neturėjo lygių teisių su krikščionimis, bet Brazilijoje portugalai suvienodino visas teises ir dėl to daug žydų ten keliavo ir stodavo į olandišką miliciją.

Pasiekę Amerikos pakrantes, žydai savo kalendoriaus Naujųjų Metų išvakarėse susispietė prie dabartinio Battery tunelio. Iš viso tada miestas teturėjo apie 800 gyventojų ir baigėsi Wall gatvė.

Visų atvykėlių pirmosios dienos buvo ir bus sunkios, o žydų tiesiog anuo metu buvo nepavydėtinos. Dėl savo specifinio tikėjimo, į juos žiūrėjo ankstyvesnieji labai nepalankiai. Peter Stuyvesant, laikomas vienu iš nuosaikiausių religijos atžvilgiu, rašė: "Leisti žydams tikėjimo laisvę bus daug nuostolių. Jiems leisdami, turėsime leisti liuteronams ir papistams (papistais vadindavo katalikus)."

Žydai savo tikėjimo neatsižadėjo. Po ilgesnių derybų, tarpininkaujant olandų stambiems prekybininkams, suinteresuotiems, kad kuo daugiau čia galėtų atvykti Olandijos žydų, kietasis gubernatorius sutiko ir raštu leido praktikuoti savo kultą bei pastoviai įsikurti. Miestas turėdavo nuolatos būti saugomas nuo staigių indėnų puolimų. Ir žydai pasisiūlė su kitais eiti sargybas, bet jų prašymas buvo atmestas, o vietoj to buvo jiems uždėtas savotiškas sargybų mokestis.

Laikui bėgant ir žydams nenusileidžiant bei kovojant už teisių lygybę, jie laimėjo, tuo pačiu netiesioginiai lygindami ir kitų atėjvių religines ir politines teises. Žydai aktyviai įsijungė į visas Naujo pasaulio besikuriančio gyvenimo sritis.

Sunkiai gauta religinė laisvė praktikoje laisvės neturėjo. Čia tebuvo oficialiai legalizuota tik "olandų bažnyčia", 1664 tokias teises išsirūpino Anglijos bažnyčia (Church of England). Visi kiti, kurie buvo ne kalvinistų reformos protestantai, kaip liuteronys, kvakeriai, o ypač žydai ir katalikai, negalėjo turėti savo bažnyčių ir viešai rinktis maldai. Žydai susimesdavo melstis į išsinuomotą seną malūną. Žydų kovą už tikėjimą gyvai rėmė ir persekiojami krikščionys. 1730 žydai tepasistatė pirmąją sinagogą ir prie jos mokyklą, "idant vaikai būtų mokomi rašto ir aritmetikos." Tik po šimtmečio, 1777, New Yorko konstitucijoje buvo įrašyta tikėjimo laisvė, leidžianti statyti bažnyčias ir viešai melstis.

Žydai ir krikščionys petys į petį kūrė New Yorką ir Amerikos gerovę. Užtinkama raštiškų liudijimų, kad žydai rinko aukas statyti Trinity bažnyčiai New Yorke, o krikščionys atsilygindami surinko 122 anglų svarus išlaikyti žydų kapinėms Chatham aikštėje, kur buvo susimetę Washingtono kariuomenės daliniai ir jas gerokai apgriovę.

Šiais metais Amerikos žydų bendruomenė, švęsdama savo N. Metus, iškilmingiau minės ir 300 metų Amerikoje įsikūrimo sukaktį. —t.

MONS. ALBERTO GORI, Jeruzalės patriarchas su kitais katalikų dvasininkais, atidaro 6 mylių kelią į Taboro kalną. Kelią pastatė Izraelio valstybės vyriausybė.

Sen. Potter, grįžęs iš Europos ,pareiškė, kad europiečiai visai klaidingai įsivaizduoja Ameriką. Esą europiečiai mano, kad Amerikoje vyraująs politinis sadizmas. Išvadas daro iš pranešimų apie McCarthy bylą.

WALTER L. FORMAN
LAIDOJIMO ĮSTAIGA
404 East 79th St., N. Y.
RE 7-2500
Įsteigta 1927
Patarnautoja Mrs. Forman yra lietuvė

"Believe me, it's important to make the right decision — and stick with it!"

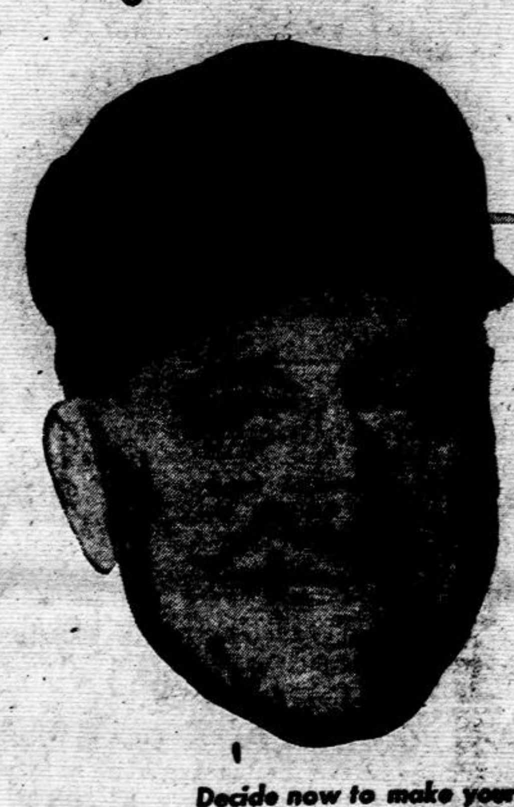

SAYS **Bill Grieve,** VETERAN WORLD SERIES UMPIRE

"There's nothing like umpiring to teach you the importance of making the right decisions — in and out of the ball park," says Bill Grieve. "And one of the best decisions I ever made was the time I started buying Savings Bonds. It's the easiest, surest way in the world to save for your future — and your country's future, too. And nobody's going to throw pop bottles at you for doing that."

Decide now to make your dreams come true — through the Payroll Savings Plan

To join Payroll Savings, just ask your pay office to save out a part of your check before you get it—a few dollars or as much as you want. Then, every payday, it's invested for you — automatically — in U. S. Series E Savings Bonds, and your money really goes to work! Each Savings Bond earns 3% per year, compounded semiannually, when held to maturity. If you sign up to save only $3.75 a week, in 5 years you'll have $1,025.95 *cash*. In 9 years, 8 months, you'll have $2,137.30!

Easy to see why 8 million Americans are using the Payroll Savings Plan! Why not join them—today?

If you're self-employed, start the Bond-A-Month Plan where you bank. Pick your plan—and start now!

Saving is simpler than you think— with U. S. Savings Bonds on the Payroll Savings Plan!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

— BY —

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N.Y. May 25, 1951 under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$6.00	Amerikoje metams	$6.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiktai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

"Komikam" skelbiamas karas

Amerikoje spaudos laisvė sudaro sąlygas pelnytis iš tvirkinančios spaudos. Kasmet išleidžiami milijonai "istorijų" ir "komikų", kuriuose vaizduojami seksualiniai nusikaltimai, apiplėšimai, žudynės. Visa tai buvo toleruojama, prisidengus tariama spaudos laisve, nors skatinti kitą nusikalsti įstatymai niekam laisvės neduoda. Susiprasta tiktai tada, kai jaunamečių nusikaltėlių skaičius taip paaugo, jog toliau tylėti nebuvo galima. Visame krašte prasidėta šaukti prieš tvirkinančiąją jaunimą spaudą, o valdžios organai ėmėsi priemonių tam nedoram bizniui padaryti galą.

★

New Yorke, Oklahoma mieste, Houstone, St. Louis, Flinte, Syrakuzuose ir kitur sudarytos komisijos apvalyti kioskus nuo kriminalių "istorijų" ir "komikų". New Yorko miesto galva R. Wagneris pareiškė, kad esąs aiškus ryšys tarp jaunamečių nusikaltimų ir nusikaltimus vaizduojančios spaudos. New Yorke policijai pavesta kelti bylas tiem leidėjam ir prekiautojam, pas kuriuos bus rasta jaunimą tvirkinančios spaudos.

★

Sąjūdis prieš tvirkinančią spaudą paveikė pačius jos leidėjus. Bendrovė "The Entertaining Comic Group", kuriai vadovauja W. Gaines, sustabdė pusę savo leidinių, kurių į mėnesį išeidavo apie 800.000 egz. W. Gaines pareiškė, jog tai daroma, tik tam, kad nežlugtų visas biznis, nes jis netikįs, kad "komikinė literatūra" skatina nusikalsti. Be to, patys tėvai "komikais" aprūna savo vaikus. Gal ir yra tokių tėvų, kaip anas rusų kazokas Taras Bulba, kuris nužudė savo sūnų sakydamas: "Aš tave pagimdžia-, aš tave ir žudau." Bet tėvai žudytojai nėra jokie tėvai. Nė jie neturi teisės savo vaikų tvirkinti.

★

Vienas purvinų knygų draudimas jaunamečių nusikaltimų visai dar nepašalins. Tą blogį gali pagydyti tik doras auklėjimas, atremtas į religiją. Kas nėra mokomas laikytis Dievo įstatymų, to jau nepamokys nei policija nei teismai.

Dėl to šiame sąjūdyje — užkirsti kelią kriminalinei literatūrai — disonansu nuskambėjo New Yorko liberalų ir ateistų iškeltas reikalavimas, kad iš apyvartos būtų išimti pašto ženklai su įrašu "In God We Trust". Girdi, tai užgauna konstitucijos garantuotą sąžinės laisvę. Bet kas užgauna Dievą, kaip yra pasakęs vokiečių kun. Em. Fiedler, "deda dinamitą po visuomenės pamatais." Tokiu dinamitu yra ir jaunamečių nusikaltimai.

Katalikai visada laikėsi ir tebesilaiko dvejopo nusistatymo: saugoti jaunimą nuo blogio ir religiniu auklėjimu lenkti jį į gerą. Tik tos abi priemonės gali duoti gerų vaisių. Ypač lietuviai privalo tuo susirūpinti, nes kas nesaugo jaunimo nuo pikto, neturi ateities. Mūsų ir taip maža, kad leistume save skandinti "istorijų" ir "komikų" purvyne.

Rekolekcijos prie ugnikalnio Kordiljeruose

JUOZAS PRUNSKIS Laiškas iš Costa Ricos

Už penkių valstybių nuo JAV, prieš pat Panamą yra nedidelis kraštas su milionu gyventojų — Costa Rica.

Jos sostinėje — San Jose — rašau šias eilutes. Dabar čia prasidėjęs liūčių laikotarpis. Reguliariai popiet, ir naktimis, teškia lietus ir trankosi perkūnas. Gerai dar, kad gatvių namai su tokiomis atsikišusiomis palėpėmis — gali eidamas šiaip taip išsisaugoti.

Kadangi miestas yra Kordiljerų kalnuose, augštumoje, tai klimatas nėra karštas. Miestas švariai užlaikomas, bet spūstis didelė. Krautuvės pilnos gėrybių, daugiausiai JAV gaminių.

Ypatingas sąjūdis

Mieste yra išaugęs vienas ypatingas sąjūdis — rekolekcijų. Jį išplėtė kun. Carlos Rodriguez Quiros. Prieš dešimtį metų jis pradėjo lankytis į parapijas ir bažnyčiose vesti rekolekcijas, kurios tęsėsi savaitę, kuriose pamokslai ir pamaldos užėmė po 4 valandas kas vakarą.

Šitaip išjudinęs reikalą, jis pradėjo viso miesto rekolektantus telkti į vienus namus. Dabar toms rekolekcijoms pastatytas specialus namas, kuriam tvarkyti ir rekolekcijoms vadovauti pakviesti Nekaltos Švč. Marijos Širdies vienuoliai.

Daromos atskirai rekolekcijos medikams, advokatams, darbininkams, moterims. Susirenka grupės po 100-250 žmonių. Per metus pereina apie 5,000. Žmonės ateina tiesiai iš darbo. Čia pavalgo vakarienę ir medituoja, meldžiasi per visą savaitę kas vakarą po 4 val.

Šalia šio rekolekcijų sąjūdžio, tame name įrengiamos patalpos uždaroms rekolekcijoms, kurias vienu metu galės atlikti 80 asmenų. Tiek kambarių įrengiama.

Lėšų tų statybų pradžiai susidarė, kai rekolekcijų steigėjo kun. Rodriguez motina padovanojo namą, kurį išleidus loterijon gauta $20,000 pelno. Dabar išleistas loterijai antras namas su kiek mažesniu pelnu.

Iš tų rekolekcijų sąjūdžio susidarė trys lygos:

1. Profesionalų (mediku, advokatų, inžinierių) su 80 narių.
2. Darbininkų — su 250 narių.
3. Moterų su 250 narių.

Tų lygų nariai dabar rūpinasi organizuoti savo luomo žmonių dalyvavimą rekolekcijose. Lygos nariams kas savaitę arba kas antrą — būna konferencijos.

Šių rekolekcijų organizatorius buvo pradėjęs konferencijas per radiją, kurio savininkas — masonas, matęs gražų darbą ir norėjęs padėti, davė radiją nemokamai. Jis mirė atsivertęs. Kun. Rodriguez šiuo metu turi savo radijo stotį per kurią vakarais duoda religinę programą.

Prie rekolekcijų namų yra maža maisto produktų parduotuvė, iš kurios pajamų gelbstima išlaikyti rekolekcijų namams. Maisto dalykus į parduotuvę paprastai suaukoja moterų rekolekcinės lygos narės ir juos parduodant būna grynas pelnas rekolekcijų išlaidoms apmokėti.

— Kaip jums atėjo į galvą mintis šį sąjūdį organizuoti?— paklausiau tėvą Rodriguez.

— Nėra kitų geresnių priemonių prieš blogi, kaip gilesnis antgamtinis gyvenimas, kurį rekolekcijų metu pavyksta geriau pažinti ir pamilti.

Per šias rekolekcijas jau yra perėję daug tūkstančių vyrų ir moterų.

Dabar kun. Rodriguez visas jėgas skiria organizavimui nacionalinio eucharistinio kongreso, kuris įvyks 1955 m. vasario 10-13 dienomis.

Iš karevinių — muzėjus

Costa Rica dar tuo įdomus kraštas, kad jame nėra kariuomenės, o tik nedidelė policijos jėga ir sienų apsaugos grupės. Pačioje sostinėje buvusi tvirtovė — karelvinės panaikinta ir toje vietoje įrengtas muzėjus su krašte randamomis iškasenomis (puodų, kitų įrankių, laidojimo vietų) bei etnologinėmis liekanomis.

Mieste nemažą įvairumą įneša gausūs, bet nedideli — vieno bloko — parkiukai, su palmėmis ir kitais tropikų augalais.

Costa Ricos gyventojai džiaugiasi, kad jų žemėje nėra šalčių — amžinas pavasaris; jiems miela, kad į jų pakrantes plaka dviejų okeanų bangos: Atlanto ir Pacifiko.

Prie ugnikalnio

Labai užintrigavo, kai sužinojau, jog už keliasdešimt mylių nuo Costa Ricos sostinės, San Jose, yra aktyvus vulkanas Irazu. Dalį kelio nuvažiavau autobusu. Už 15 amer. centų nuvežė apie 15 mylių į Cartageną, kuri šiam kraštui yra kas mums Aušros Vartai ir kur plaukia minios maldininkų. (Plačiau apie šią šventovę bus straipsnis "Laive"). Tačiau toliau į vulkana neina jokia reguliaraus susisiekimo priemonė.

DON DIXON, INS korespondentas (K.), prieš penkerius metus Kinijos komunistų suimtas, dabar paleistas, pareiškė, kad visą tą laiką buvo uždarytas tamsiame rūsy.

Laimei, buvo atvykusių maldininkų su savo mašinomis. Susipažinau su vienu sudijas bebaigiančiu dentistu, ir — jisai, jo brolis, sesuo ir aš jeep'u išdardėjome linkui vulkano. Reikėjo pakilti iki 2 mylių aukštumo. Gerai, kad išvestas kelias iki pat vulkano.

Rangėmės tarp kalnų, vis atsigręždami ir stebėdami, kaip giliai slėnyje lieka miestas. Medžiai tokie vietomis lyg samanom nukarę. Pakilome iki debesų ir savo jeep'u skrodėme per juos, kurie tėra kaip tirštas rūkas. Pagaliau pakilome dar augščiau, debesys jau žemiau mūsų. Jau taip augštai, kad kalnuose nei medžiai nebeauga. Darosi šalta.

Pravažiavome varovų būrį, kurie asilais iš kalnų gabeno pieno betonus. Jeep'as, pabaigoje šokinėjęs per akmenis visai be grįsto kelio, sustojo ties kraterio briauna. Mums sekėsi, kad debesys buvo prasiskleidę ir beveik aiktelėjome, pamatę milžinišką duobę, kurios dugne dvi juodos kiaurymės, iš kurių nuolat kunkuliais veržiasi balti dūmų kamuoliai, patys lyg sudarydami debesį. Paėmę patogius akmenukus bandėme mesti į ugniakalnio žiotį, bet jie vis nepasiekė.

Su mumis važiavusi senjorita labiausiai aikčioja iš nustebimo ir šaukė:

— Padre, padre! Patrauk dūmus. Viena siera, ar ne?

— Nagi čia vartai į pragarą, — juokais šneku jai.

Apeiname kraterį iš kitos pusės. Krantas kiek žemesnis. Pastebime, kaip čia tobulai aidas atsimuša. Kaip maži vaikai spygauname ir mums gražu, kad beveik tokiu pat garsumu aidas atsiliepia iš anapus debesėlio, kurį sudaro vulkano dūmai.

Kalnai primesti vulkano pelenų, akmenys iš sustingusios lavos. Nors lauke vėsu, bet prie uolų pridėjus ranką, jaučiasi, kad jos gerokai šiltos. Visas vulkano kalnas nuo požeminės ugnies ikaites.

Įspūdis palieka visam amžiui. Kažkas didingo! Jeep'u vėl leidžiamės žemėn. Mano bendrakeleiviai pasakoja, kad jie gyvena už 40 mylių nuo kito vulkano, Poas. Tas dar smarkesnis — kad užgriaudžia kada nakčia, miegoti negali. Jo spiaudomus pelenus atneša net į jų miestą.

Vulkano išmetama sieros priemaišų medžiaga taip paveikė apylinkės augalus, kad buvo

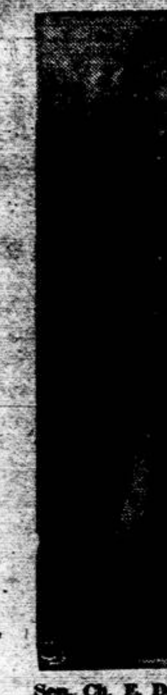

Sen. Ch. E. Daniels, demokratas, užėmė vietą mirusio sen. B. Maybank.

sunaikinti ištisi plotai kavos plantacijų, padarant milioninius nuostolius.

Kalbamės taip leisdamiesi žemyn. Pravažiuojame pieninę kalnuose. Čia vėl vyras mačete žoles šienauja. Karvės taip nebaikščios, kad sunku automobiliui pro jas ant kelio stovinčias pravažiuoti. Stebime kukurūzų laukus ir kryžius ant kalnų pastatytus. Kalnai taip statūs, kad lengvai gali stabdžiai neišlaikyti, už tat išvesti atsarginiai užsukimai į kalną, kur mašina sustotų.

Naranjos mieste

Su naujais pažįstamais automobiliu pasileidžiame Costa Rikos plotais. Pro cukrinių nendrių laukus, kavos plantacijas pasiekiame Naranjos miestą, kokių 3,000 gyventojų. Tos pačios molio, medžio ar mūro trobelės, daugiausiai šviesiai dažytos.

Ryto metą užėjau aplankyt provincijos mokyklą. Namas su plačiu kiemu viduje; aplinkui klasės, o viduje — krepšinio aikštė. Buvo vidurdienis ir moksleiviai valgė nemokamai jiems duodamus užkandžius. Kiekvieno staliukas apklotas popierine staltiese ir apibarstytas gėlių žiedais.

Prie įėjimo į mokyklą išrašytos vaiko teisės ir pareigos, kurios skamba taip:

1. Vaiko pareigos:

— Gerbti tėvus, mokytojus, vyresnius...
— Nakčia būti namuose.
— Būti punktualiam.
— Jausti atsakomybę dėl savo veiksmų.
— Patarnauti kur galima

(Nukelta į 4 psl.)

LAIMĖ

IVAN BUNIN

2.

Gulėjau ilgai visai negalvodama, lyg visa pamiršusi ir gėrėjausi tuo svečiu pergyvenimu. Paskui įsivaizdavau, kad esu sodyboje viena viena, ištekėjusi, ir štai tokią net naktį iš miesto grįžta vyras, įeina, tylomis prieškambary nusivelka apsiaustą, o aš jį pasitinku, tylomis atsistoju ant miegamojo slenksčio... Nudžiugęs paima jis mane už rankų. Ir man jau rodėsi, kad aš myliu. Siversą pažinau tuomet labai mažai. Vyras, su kuriuo mintimis pergyvenau tą malonią pirmąją meilę, buvo nepanašus į jį, bet vis dėlto man rodės, kad galvoju apie Siversą.

Beveik metai, kaip jo nemačiau, o naktį įsivaizdavau jo paveikslą, kažkokį nepaprastą, gražų, malonų.

Buvo tylu ir tamsu. Gulėjau nejudėdama ir pamažėl visai nustojau jausti. "Nagi, gražus, protingas" — prisiminė tėvo pasakyti žodžiai.

Uždarytomis akimis šypsodamasi žiūrėjau į tamsą, kurioje plaukiojo neaiškios šviesios dėmės ir paveikslai.

— Mylimasis — pakartojau keletą kartų kankindamosi.

Jaučiau, kad yra pats vidurnaktis... Jei būtų namie Maša — pagalvojau apie savo kambarinę — tuoj eičiau pas ją, ir mes prašnekėtume ligi aušros. Nėra —vėl pagalvojau — vienai geriau... Aš paimsiu ją su savim, kai ištekėsiu.

Kažin kas baugiai sutarškėjo salione... Įsiklausiau. Kaip gera, gūdu ir viskas keista! Kai pagaliau atsimerkiau, man pasirodė, jog salione pasidarė tamsiau negu pirma.

Viskas aplink mane ir manyje pasikeitė ir gyveno visai kitą gyvenimą — ypatingą nakties gyvenimą, kuris visai nesuprantamas rytą. Lakštingalos nutilo — tik viena įsitaisius prie pat verandos lakštavo iš lėto ir paslaptingai. Laikrodžio švytuoklė taksėjo atsargiai, lygiai ir vienodai. Namai glūdėjo ypatingoj tylumoj. Įsiklausiau į kiekvieną krebždesį, atsisėdusi patale pajutau, kaip manyje srovena paslaptinga naktis, kuri sukurta pabučiavimams, vagims; visoki netikėtumai ir lūkesčiai man rodės visiškai galimi. Prisiminiau vieną Siverso posakį, juokais pasakytą — pas mane jis ateisiąs naktį į mūsų sodą...

O jei taip padarytų? Jei jis palengva, tyliai prieitų prie verandos? — Dievulėliau mano, — džiaugsmo pagauta pagalvojau, — gyvenimą galima atiduoti už tokią laimę! Atsišliejusi ant pagalvės, žiūrėjau į mirgančią prieblandą ir kas minutę pergyvenau tai, ką jam sakyčiau patylom, kaip atidaryčiau verandos duris, iš džiaugsmo, netekdama valios, leisčiaus vedama drėgnu alėjos smėliu į gilumą, pilną rasos, kvepiantį sodą...

Tiek kartų jaunystėje svajojau apie tokius pasimatymus, išskaitytus nepergeriausių poetų eilėraščiuose, apie giedančias lakštingalas, ir kaip keista, kad per visą savo jaunystę pergyvenau tik tą vieną, vaizduotės sukurtą pasimatymą.

✶

Pradėjau rengtis lyg sapnuodama, sielos gelmėje prisipažindama, kad niekus galvoju, apgaudinėdama save. Kur? Pas jį — atsakaiu sau griežtai, džiaugdamosi, kad aš tik mintyse taip griežtai pasiryžau...

Aną šiltą, tamsią rugpiūčio mėnesio naktį taip pat nemiegojau ir kankinausi. Jis vaikščiojo po kaimą ir visą naktį dainavo kazokų dainas. Argi vėl negali tai pasikartoti?

Atsimenu, kaip nesigėdinau, kada rengiausi išeiti. Dantimis retkarčiais kalenau, veidas degė, bet rengiausi rūpestingai, radau tamsoje visa, kas buvo reikalinga, užsidėjau ant pečių skarą ir iš saliono išėjau plakančia širdim, kaip vagis, ir sustojau pas duris verandoje. Paskui įsitikinusi, kad namuose be vienodo laikrodžio ciksėjimo ir lakštingalos giesmės nieko negirdėti, smarkiai ir negalvodama pasukau raktą.

Po sodą pasklidusi lakštingalos giesmė garsiai įsiveržė į salioną ir sutrikdė nejaukią tylą, o krūtinė laisvai ir giliai atskvėpė kvapia nakties drėgme. Ėjau greitai ilga jaunų beržėlių alėja, šlapiu takelio smėliu, kur žarų prieblandoje, šiaurėje nuo juodų debesėlių, tankumyne, pačiame sodo gale tarp jovarų, epušių ir alyvų buvo padaryta altana.

Buvo taip ramu, jog girdėjos, kaip ant šakų kabą lašai vienas po kito krinta. Visa snaudė ir gardžiavosi savo snauduliu, tik viena lakštingala kamavosi malonia savo giesme. Kiekviename patamsyje man vaidenos žmogaus šešėlis, širdis kas minutę alpo, bet kada pagaliau smarkiai plakančia širdim ir išplėstomis akimis įėjau į tamsią alyvų altaną, į mane padvelkė šiluma. Laukiau, kad kas nors, net nepastebėtas, stipriai mane apkabins.

Tačiau nieko čia nebuvo, aš stovėjau ir virpėjau iš susijaudinimo, įsiklausydama į švelnų mieguistą epušės spurdesį. Paskui atsisėdau ant drėgno altanos suolo. Dar vis kažko beviltiškai laukiau, kartais pažvelgdama į brėkštančią prieblandą. Ir dar ilgai jaučiau apie save kažkokį neapčiuopiamą, artimą laimės dvelkimą. Juk nieko baisaus ir blogo, jei toks ar kitoks momentas sutinka kiekvieną mūs ant gyvenimo slenksčio.

Laimė atsivėrė prieš mane, palietė, galbūt padarė tai, ką turėjo padaryti — prisiliesti ir nueiti. Atsimenu visus tuos švelnius ir saldžius žodžius, kuriuos išgirsdavau savo sieloj, kurios klausydamosi verkdavau.

Prisiglaudžiusi prie drėgno jovaro kamieno, gaudžiau kažin kieno malonią paguodą, tyliai atsirandantį ir vėl apmirštantį lapų plasdenimą, ir buvau beveik laiminga, lėtai ir tyliai verkdama...

Sekiau visą ta paslaptingą nakties keitimąsi į aušrą. Mačiau, kaip prieblanda balo ir nyko, kaip paraudonijo šiaurėj palšas debesėlis. Oras vėso, susisupau į skarą, švintant dangaus erdvė akims rodėsi didesnė ir gilesnė, virpėdama atsistojau tyra kaip ašara, skaisti ir nekalta kaip Venera.

Apie nieką jau nebegalvojau, bet kažką dar mylėjau; mylėjau viską: šaltį, dvelkiantį kvapų rytą, neseniai sužaliavusį sodą ir skaisčią aušrinę žvaigždelę. Bet štai sugirgždėjo vandenvežis ant upelio, šalia sodo. Paskui kieme kažkas suriko užkimusiu, stipriu rytiniu balsu.

Atsipeikėjusi išlipau iš altanos, greit nuėjau prie verandos, negalvodama lengvai atidariau duris ir įėjau į šiltą, tamsų savo miegamąjį ir nenusirengusi kritau į lovą.

Rytą Siversas šaudė mūsų sode kuosas, o man rodėsi, kad į kambarį įėjo piemuo ir pliauškino dideliu botagu. Bet nekliudė man kietai miegoti. Kai nubudau, valgomajame girdėjosi garsus pašnekesys ir lėkščių tarškėjimas.

Paskui prie mano durų priėjo Siversas ir linksmai suriko:

— Natalija! Gėda!

Man iš tikro buvo gėda, gėda išeiti pas jį. Ką aš jam atsakysiu, dabar tikrai žinojau. Pažvelgdama veidrody į išblyškusį veidą, kažką juokais maloniai atsakydama surinku, bet taip tyliai, kad jis, turbūt, nė neišgirdo.

(Išvertė M. D.)

JAUNŲJŲ ŽYGIAI

Metiniame vyčių seime

Lietuvos vyčiai metiniuose savo seimuose visada sutraukia gausų atstovų ir svečių skaičių. Šiemet 41–is jų seimas įvyko Pittsburghe rugpiūčio 25-29 d. Pamaldos buvo laikomos šv. Kazimiero par. bažnyčioje, posėdžiai ir banketas vyko Roosevelto viešbutyje. Seimo paruošiamuosius darbus atliko ir juo rūpinosi Pittsburgho vyčių 19 kuopa, vadovaujant A. L. Onaičiui.

Pradžioje mušė golfą

Seimo išvakarėse, rugpiūčio 25, buvo surengtas golfo turnyras Stanton Heights klubo aikštėse. Turnyre dalyvavo visa eilė vyčių, suvažiavusių iš įvairių Amerikos vietų. Kai kurie pasirodė gana miklūs ir taiklūs golfininkai. Vakare surengtame pobūvyje laimėtojam buvo išdalintos dovanos.

Kitą dieną, rugpiūčio 26, seimo dalyvių suvažiavo dar daugiau. Atstovam ir svečiam priimti vakare šv. Kazimiero par. salėje buvo surengtas pobūvis. Čia susitiko ir nuoširdžiai sveikinosi ilgai nesimatę įvairių kuopų veiklieji vyčiai ir vytės. Reikia stebėtis jų pasiaukojimu palikti savo darbą ir negailėti kelionės išlaidų, kad galėtų bent keletą dienų drauge pabūti.

Meldėsi į šv. Kazimierą

Seimo posėdžius pradedant ir jų metu — visas 3 dienas— pamaldos buvo šv. Kazimiero par. bažnyčioje. Buvo simboliška, kad bažnyčios vardas sutapo su vyčių dangiškuoju Globėju šv. Kazimieru, į kurį jie nuoširdžiai meldėsi. Antras sutapimas taip pat reikšmingas: rugpiūčio 27 yra metinė šv. Kazimiero kūno perkėlimo šventė. 1950 metais popiežius Pijus XII šv. Kazimierą paskyrė dangiškuoju Globėju visam lietuviškam katalikiškajam jaunimui ir minėtą šventę nuskyrė švęsti sekmadienyje po rugpiūčio 27. Kaip tik tomis dienomis ir įvyko seimas vyčių, kurie šv. Kazimierą savo Globėju pasirinkę jau nuo pat organizacijos pradžios.

Pamaldas rytais laikė: kleb. kun. Magnus Kazėnas (rugpiūčio 27), uolus ir nuoširdus vyčių rėmėjas; kun. A. Kontautas, vyčių vyr. dvasios vadas (rugpiūčio 28, už mirusius vyčius); ir vysk. V. Brizgys (rugpiūčio 29), pasakęs vyčių darbą giriantį ir skatinantį pamokslą. Tą dieną visi seimo dalyviai ėjo prie šv. Komunijos.

Sveikino JV prezidentas

Seimo metu vyčiai sulaukė gausių sveikinimų, tarp kurių su audringu plojimu buvo sutiktas JAV prezidento D. Eisenhowerio nuoširdus linkėjimas vyčiams sekmės jų darbams. Raštu sveikino Lietuvos ministeris P. Žadeikis. Lietuvos generalinis konsulas J. Budrys, konsulas dr. P. Daužvardis, konsulas J. Bielskis, Alto pirmininkas ir "Draugo" vyr. redaktorius L. Šimutis, lietuvių pranciškonų vardu T. Juvenalis Liauba, marijonų vardu kun. J. Matulaitis, prel. K. Vasys (su 20 dol. auka), muz. A. J. Aleksis iš Waterburio (su 25 dol. auka) ir eilė kitų. Žodžiu sveikino kleb. kun. Magnus Kazėnas, prel. Ig. Albavičius ,inž. R. Rudys, ateitininkų ir "Darbininko" vardu S. Sužiedėlis, Pr. Razvadauskas ir kt. Sveikinimai rodė, kad vyčiai turi daug nuoširdžių rėmėjų.

AL VASILIAUSKAS, naujasis Lietuvos vyčių pirmininkas.

Aptarė daug reikalų

Rugpiūčio 27 ir 28 išklausyta ugningos kun. A. Sušinsko paskaitos ir visą eilę pranešimų Centro Valdybos, atskirų komisijų ir "Vyties" žurnalo redakcijos. Iš pranešimų paaiškėjo, kad vyčių triūsas, skiriamas išlaikyti lietuvybę ir naudingai dirbti šiam mielam kraštui, vis didėja. Yra organizuojamos jaunučių ir sendraugių kuopos. Pereitais metais į vyčius įstojo 185 nariai. Sugyvintas arba atgaivintas visos eilės kuopų veikimas. Pernai buvo paskelbtos lietuviškumo stiprinimo varžybos tarp atskirų kuopų. Pirmąją vietą laimėjo Pittsburgho vyčių kuopa, surinkusi 3,237 punktus, antrąją — Chicagos 36 kuopa, trečiąją — Elizabetho. Reikšmingas buvo pranešimas komisijos Lietuvos reikalais. Jį padarė kun. J. Jutkevičius pranešęs, kad pernai buvo parašyti 1840 laiškai Lietuvos reikalais.

Rezoliucijose pareikštas nusistatymas daugiau telkti į vyčius lietuviškojo jaunimo, stiprinti savo žurnalą "Vytį" ir rinkti jam garbės prenumeratas, stengtis išlaikyti lietuviškas pavardes, skirti tris premijas rašiniui "Kodėl aš esu vytis" (25, 15 ir 10 dol.), remti Fatimos sąjūdį, sekantį seimą šaukti Newarke.

Susikaupė ties M. Norkūno paminklu

Rugpiūčio 28 posėdyje J. Bolevičius padarė pranešimą apie atliktą darbą komisijos M. Norkūno paminklui statyti. Jis savo vaizdų žodį dar pagražino spalvotomis nuotraukomis, kaip tas paminklas buvo pastatytas ir pašventintas Lawrence kapinėse. Nuotraukų žiūrėdami seimo dalyviai, sakytumei, antru kartu dalyvavo tose įspūdingose apeigose, kurios įvyko šių metų pavasarį. Komisija savo darbą baigė.

Atsilankė Pittsburgho vyskupas

Seimas užbaigtas rugpiūčio 29 d. suruoštu Roosevelto viešbutyje banketu, kuriam vadovavo kun. Ed. Boley. Banketą teikėsi pagerbti savo atsilankymu Pittsburgho vysk. John F. Dearden, D.D. Jis taip pat vyčius sveikino nuoširdžiai žodžiu. Kalbėjo dar vysk. V. Brizgys, inž. A. Rudys ir k. Banketas praėjo labai jaukioje nuotaikoje.

Naujiem metam nauja C. Valdyba

Pereitais metais gražiai vyčiam vadovavęs J. Lola iš pirmininko pareigų atsisakė. Jo vieton seimas išrinko pirmininku Al. Vasiliauską-Wolsey, kiti C. Valdybos nariai: vicepirm. — Ed. Daniels, Worcester, Mass.; II vicepirm. — J. Sakevičius, Newark, N. J.; sekretorius — Diane Šatas, Boston, Mass.; finansų sekretorė — Mrs. Tillie Gerulis — Worcester, Mass.; iždininkas — W. Količius, Pittsburgh, Pa.; iždo globėjai — F. Vaškas — Newark, N. J. ir Jolinnie Daniels, So. Boston, Mass.; ritualo komisijos pirm. — L. Švelnis, So. Boston, Mass., Lietuviškųjų reikalų komisijos pirmininkas — Pr. Gudelis, Dayton, Ohio.

Dvasios vadais nutarta prašyti Kunigų Vienybę paskirti: kun. A. Kontautą, kun. V. Karalevičių ir prel. Ign. Albavičių.

Seimo prezidiumą sudarė J. Juozaitis, Al Vasiliauskas ir V. Činikas, sekretoriatą — H. Shields ir D. Lucy. Rezoliucijų komisiją sudarė: kun. J. Jutkevičius, kun. A. Kontautas, J. Bolevičius ir J. Sadauskas. Sveikinimų komisijos darbą atliko kun. V. Karalevičius, kun. J. Girdžius, Mildred Chinik, Ona Klem. Mandatų komisijon įėjo kun. J. Žuromskis, Ed. Thompson ir Tillie Gerulis. Prižiūrėtojais buvo P. York, G. Davinskas ir R. Bukauskas. Seime buvo 102 atstovai ir kita tiek svečių.

S. S.

VYČIŲ SEIMO rezoliucijų ir sveikinimų komisija. Iš k. į dešinę: Mildred Chinik (Pittsburgh, Pa.), Juozas Sadauskas (Cleveland, Ohio), Kun. Jonas C. Jutkevičius (Worcester, Mass.), kun. Vladas Karalevičius (Bayonne, N. J.), Juozas Sable (Linden, N. J.), kun. Albertas Kontautas (Boston, Mass.), kun. Juozas Girdis (Duquesne, Pa.) ir Juozas Bolevičius (New York City). Atvaizde nėra Anne Klem (Kearny, N. J.).

Rekolekcijos prie ugniakalnio

Atkelta iš 3 psl.

namuose, mokykloje, visuomenėje.

— Būti pamaldžiam, šauktis Dievo.

— Niekada neprašyti išmaldos.

— Elgesys turi būti toksai, kad niekada neverstų raudonuoti.

— Vaikas turi būti tėvų pasididžiavimas.

2. Teisės:

— Vaikas turi teisės laukti įvertinimo iš visų, kad ugdydamas savo asmenybę būtų laisvas nuo įtakų, kurios pažeidžia jo kuklumą ar apsunkina jo sąžinę.

— Vaikas turi teisę į šeimos namus, ar, jei jų neturi, į namus, kuriuose jis jaustųsi kaip savas vaikas.

STUDENTIŠKOS DIENOS PRIE PAW PAW EŽERO

(Studentų ateitininkų stovykla)

Prie didžiojo Michigano ežero iš rytų pusės glaudžiasi gražus nedidutis Paw-Paw ežeras, aplipęs vasarvietėmis, pasikaišęs medžiais. Ten subėga iš Chicagos atsikvėpti ne vienas. Prieš porą metų ten jau stovyklavo studentai ateitininkai. Ir šiais metais jie pasirinko tas pačias pakrantes ir į "Sigalas" viešbutį rugp. 27 d. suvažiavo iš Chicagos, New Yorko, Bostono, Brocktono, Baltimorės, Clevelando, Detroito, Putnamo, Philadelphijos, St. Louis, Los Angeles, Hartfordo ir kitur. Nuolat stovyklavo 80 studentų, savaitgaliui privažiuodavo iki 120.

Studentų ateitininkų stovyklos turi savo tradicijas. Pagrindan dedamas lavinimasis, organizaciniai reikalai. Kiek vieną dieną vyksta pamaldos, šv. Mišios, religinės konferencijos, paskaitos, diskusijos. Laisvas laikas sunaudojamas maudimuisi, sportui.

Šiemet paskaitos grupuotos apie

aktualius lituanistikos ir ateitininkų ideologijos klausimus.

Edm. Arbačiauskas, rezistencijos kovų dalyvis Lietuvoje, kalbėjo apie lietuvišką jaunimą rezistencijos kovose; dail. K. Žoromskis — lietuvis dailininkas meno pasaulyje, Č. Grincevičius apie Krėvę.

Ideologijos klausimus nagrinėjo: kun. Dr. A. Baltinis — Dievas ir žmogus, V. Vaitiekūnas — studentų ateitininkų artimieji uždaviniai, Vyt. Žvirzdys — Liberalizmas.

Kitais klausimais — Dr. O. Vaškevičiūtė pravedė atskirą pasikalbėjimą su mergaitėmis, Dr. Z. Smilgevičius su vyrais, Dr. J. Adomavičius palietė rūkymo ir alkoholio negeroves.

Vakarais buvo specialios programas:

Marijos akademija, literatūros ir partizano vakaras,

į kurį atsilankė J. E. vysk. V. Brizgys ir pasakė kalbą.

Baigiant stovyklą, įvyko Studentų Ateitininkų suvažiavimas, kur apsvarstyti svarbūs sąjungos reikalai. Išdiskutuotas naujas statutas ir

išrinkta naujiems mokslo metams valdybą.

Ji sudaryta iš Brocktono ir Bostono ateitininkų. Pirmininku išrinktas Kęstutis Keblinskas. (Suvažiavimas buvo tęsiamas dar kongreso metu Chicagoje, ten priimti galutinai ir naujasis statutas).

Stovyklos komendantu buvo Juozas Dėdinas, mergaitėm vadovavo Bronė Kulytė, sportui Vac. Kleiza. Stovyklos kapelionu buvo Tėv. J. Borevičius SJ., visu nuoširdumu rūpinęsis stovyklos išlaikymu ir tvarka. Be to, jam pagelbėjo kun. Dr. V. Cukuras, kun. V. Dabušis ir kun. Pakalniškis.

Stovykla baigėsi rugsėjo 3 d.; visi išvyko į Chicagą, kur dalyvavo Ateitininkų kongrese.

I.

Anglija skęsta

Geografijos prof. J. A. Steers Oxfordo suvažiavime aiškino, kad Anglijos salos pietinė pusė pamažu skęsta į jūrą, o šiaurinė kyla iš vandens. Per šimtą metų nuskęsta 15-30 cm.

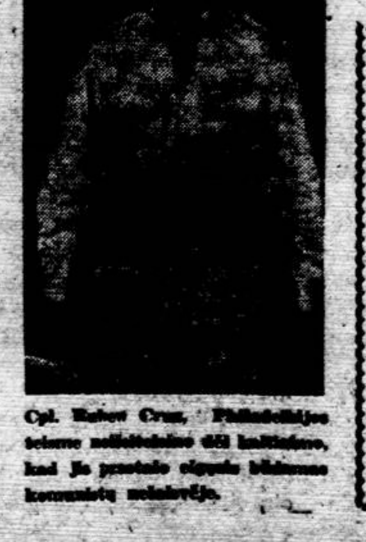

Cpl. Ruben Cruz, Philadelphijos teisme nuteisiamas dėl kaltinimo, kad jis prastai elgęsis būdamas komunistų nelaisvėje.

KIEKVIENA DIENA TURĖJO KITOKIĄ PROGRAMĄ

(Moksleivių ateitininkų stovykla Akrone)

Netoli Akrono, Ohio, rugpiūčio 27 ir rugsėjo 3 d.d. įvyko moksleivių ateitininkų stovykla gražioje ir įdomioje šv. Kristoforo stovyklavietėje. Viduryje gražus ežeriukas, aplink nameliai, sutūpę eilėmis. Jie būriuojasi viename ir kitame ežeriuko gale. Viduryje — valgyklos ir salės pastatai. Šone — aikštės, aplink — medžiai ir kalniukai.

Dieną visus pasitinka saulė ir vėjelis, o naktį — didelė ramuma, nes visi miestai — Clevelandas ir Akronas — toli toli, nesigirdi jų ūžesio, nesimato šviesų.

Čia ir susitelkė 140 moksleivių ateitininkų iš Clevelando, Detroito, iš Chicagos net du autobusai atvažiavo.

Netilpdami į namelius, pasistatė net kelias dideles palapines. Viename gale prie vartų įsikūrė mergaitės, o berniukai — kitam ežero krante — medžių pavėsyje.

Visus juos suburdavo komendanto švilpukas ,kurį valdė Jonas Vyšniauskas. Kiekvieną dieną reikėjo atsikėlus mankštintis, apsiprausus skubėti į salę, kur buvo šv. Mišios. Stovyklos kapelionu buvo kun. J. Šeškevičius, visų vadinamas "Dėdė Juozas". Jis sakė pamokslėlius ir pravedė susikaupimo dieną.

Po pamaldų visi skubėjo į didelį valgomąjį, kur St. Stasienė ir E. Golšanskienė—šeimininkės — paruošdavo pusryčius.

Kiekviena diena turėjo savo darbų planus. Vyko paskaitos, kurias skaitė: Alg. Kasulaitis apie Pijų X, St. Barzdukas — apie lietuvių kalbą ir papročius, A. Tamulionis — apie atkų praeitį.

Stovykloje vyko lietuvių literatūros, istorijos, geografijos, deklamavimo, dailaus skaitymo ir net gražaus elgesio konkursai, į kuriuos įsitraukė visi stovyklautojai. Buvo ir moksleivio ateitininko teismas, kuriam pirmininkavo St. Barzdukas, kun. K. Juršėnas ,dr. V. Majauskas, patys moksleiviai gynė ir kaltino.

Per dieną dainavo, žaidė, maudėsi, atsidėję sekė sporto varžybas. Pravesta stalo teniso ir krepšinio rungtynės.

Vakarai turėjo savo programą. Vienas vakaras skirtas Marijos akademijai, kurios programą atliko Detroito kuopa. Kitą vakarą specialiu vaidinimu prisiminti knygnešiai.

Kaip kiekvienoje ateitininkų stovykloje, taip ir šioje surengtas partizanų vakaras. Prieš šv. Kristoforo statulos buvo įtaisytas simbolinis partizano kapas. Kun. Juršėnas uždegė aukurą, **o jaunosios moksleivės ateitininkės, surinkusios laukų gėlių, paaukojo dėl tėvynės laisvės žuvusiam partizanui.**

Gražų žod įtarė A. Kasulaitis, o Chicagos šv. Jurgio parapijos ateitininkės išpildė specialų montažą.

Stovyklą rengė Moksleivių At-kų Sąjungos Centro Valdyba, jos viršininku buvo pats pirmininkas Algis Kasulaitis. Jam be J. Vyšniausko dar talkino J. Puškorius ir R. Valaitis, vadovavę sportui, Pr. Zaranka, mokęs dainų ir tvarkęs meno reikalus, Dr. V. Majauskas — stovyklos gydytojas. Mergaites globojo J. Damušienė, jai talkininkavo E. Blandytė ir D. Valančiūtė.

Stovyklą aplankė daug svečių iš Clevelando, Chicagos. Keliaudami į kongresą nemaža užsuko ir iš New Yorko. Bostono ir kitų miestų.

A.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS tautinių šokių grupė.

Skautai stovyklavo Atlanto pamary

Atlanto pakraščio lietuvių skautų stovykla prie Plymoutho praėjo labai puikiai. Pati vietovė graži — Buzzardz Bay, Mass. Nors čia nebuvo tėvynėj likusio senelio Rambyno, bet ilgokas ir siauras ežeras gyvai priminė mūsų apdainuotą Nemunėlį ir žadino mumyse tėvynės ilgesį bei norą aukotis ir dirbti dėl jos būsimos laisvės. Ir stovykla pavadinta Rambynu.

Tokio dydžio stovykla šį kartą buvo organizuota pirmoji Amerikoje. Tad nenuostabu, kad į ją suskrido net apie 250 skautiškų širdžių. Buvo iš visur, bet gausiausiai atstovavo skautus Bostonas, New Yorkas, Hartfordas, Waterburis, Worcesteris, Elizabethas.

Abiejose ežero pusėse išdygo du miestai — vyriškas ir moteriškas — bei štabo "dangorėžiai." Gyvenimo reikmenimis stovyklautojai buvo puikiai ir tvarkingai aprūpinti: veikė ūkio, pašto, sanitarijos, švietimo, spaudos bei kiti skyriai. Buvo leidžiamas stovyklos dienraštis, redaguojamas R. Kezio, Gr. Frankaitės ir R. Bričkaus. Kas vakarą kūrendavosi laužai, jų programą parengdavo V. Strolia, padedant Ev. Kaminskaitei ir R. Keziui.

Stovyklose rinkomės ne triukšmauti, bet skautiškam idealui ir pasiruošimui sustiprinti. Todėl rimto darbo buvo į valias. Ėjome skautiškumo programas, klausėmės vadų paskaitų ir kitų programos dalykų, kurie dažnai būdavo atliekami praktikoje bei žaidimų formoje. Mus stiprino jaunesnieji vadai, o dažnai prišokdavo ir didieji: Tėv. J. Vaišnys, SJ, prof. V. Čepas, prof. I. Končius, A. Saulaitis ir k.

Stovyklaudami lankėmės ir amerikiečių skautininkų lauže. Ir mes prisisegėme prie jų laužinės programos savo dainomis, šokiais, žaidimais, kuriuos amerikiečiai net susižavėję stebėjo. Neaplenkė mūsų nė praūžęs uraganas, rugpiūčio 31, apravėdamas gerokai stovyklavietės medžius ir vieną net paguldydamas ant mergaičių

(Nukelta į 5 psl.)

MOKYKLOJ IR GYVENIME

● **Daiva Nauragytė,** studijavusi Newton, Mass., kolegijoje, pasireiškusi kaip talentinga poetė, rugsėjo 15 d. įstojo į pranciškonių misijų vienuolyną.

● **Rūta Žukauskaitė,** studijuojanti Putnam, Conn., kolegijoje. perėmė iš Kęst. Keblinsko "Lithuanian Catholic Youth Bulletin" redagavimą. Biuletenis leidžiamas Stud. Atkų Sąjungos ir skiriamas kitų tautų studentams ir apskritai informacijai.

● **Akademikai skautai** Chicagoje, globojami J. Daužvardienės, tarėsi su mokslo ir pramonės muzėjaus vadovybe įrengti pačiame muziejuje lietuvišką seklyčią. Projektą pažadėjo paruošti inž. arch. Kovalskis ir inžinierė Bronė Lukštaitė . Vidaus įrengimus paruoš Bronė Jameikienė.

● **Moksleivių tautiniame ansambly** Chicagoje organizuojama akordeono klasė, kuriai vadovaus muz. A. Skridulis.

● **Pranas Zaranka,** Detroite, Mich., vadovauja Stud. At-kų Sąjungos Centro Valdybos spaudos ir informacijos skyriui.

● **Pabaltiečių studentų** suvažiavimas įvyko rugp. 8-12 d. netoli Bonnos, Annaberge esančiame Pabaltiečių Studentų bendrabutyje. Dalyvavo 92 latviai, 18 estų ir 10 lietuvių studentų. Suvažiavimą aplankė VT pirm. K. Žalkauskas ir Dr. P. Karvelis, kuris bendram susirinkime skaitė paskaitą — Saugojimas ir išlaikymas savitų tautinių kultūrinių ypatumų svetimame krašte.

Spaudos iškovojimo 50 metų sukaktuvinis leidinys

LITERATŪROS METRAŠTIS

GABIJA

JAU SPAUDOJE IR PASIRODYS ŠĮ RUDENĮ

Šioje didžiulėje knygoje su savo naujausia kūryba dalyvauja kelios dešimtys lietuvių rašytojų. Metraštį redaguoja Jonas Aistis ir Stepas Zobarskas. Ši knyga—tai kovojančio ir nepasiduodančio lietuvio atsparos dokumentas. Ši knyga valzdžiau už viską kalbės apie mūsų tautos teisę turėti savo kalbą, raštą, laisvę ir tikėjimą.

Būkite šios knygos garbės prenumeratoriai—padėkite leidyklai atlikti sunkų šio didžiulio veikalo išleidimo darbą. Prenumerata priimama iki š.m. spalio 15 dienos. Prenumeratorių pavardės bus paskelbtos knygoje. Metraštis bus didelio formato, įrištas drobėje, kainuos $6.00. Prenumeruojant iš anksto—tik $5.00.

Užsakymai ir pinigai siunčiami šiuo adresu:

GABIJA, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Lietuva vēl kelsis laisva

Ateitininkų kongresas (3)

Po pietų 3 val. visi susirinko į Shermano viešbučio vėmas sales iškilmingam posėdžiui. Tėv. V. Gidžiūnui atkalbėjus invokaciją, iškilmingai buvo įneštos vėliavos ir sustatytos už prezidiumo stalo.

Į garbės prezidiumą pakviesta:

Vysk. V. Brizgys, Tėv. V. Gidžiūnas, Federacijos vyr. dvasios vadas, Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, prel. J. Balkūnas, garbės narys kun. Pijus Karalius, prof. A. Damušis, prof. K. Pakštas — buvę Atkų Fed. vadai, kun. dr. Starkus, prof. J. Meškauskas, L. Šimutis, Fed. vadas S. Sužiedėlis, A. Gabaliauskienė — Liet. vyčių atstovė, A. Šatkienė — Moterų S-gos atstovė.

Po ateitininkų himno pirmiausia prisiminta Lietuva, kovojanti tauta ir likę ateitininkai. Buvo perskaitytas specialus pasveikinimas, kurį Amerikos Balsas užrašė į juosteles (skaitė P. Jurkus).

Kongresas susilaukė gausybės sveikinimų.

Raštu sveikino: J. E. arkiv. J. Skvireckas, vysk. V. Padolskis, vysk. J. Rancans, prel. M. Krupavičius, kan. M. Vaitkus, Tėv. J. Gailiušis — pranciškonų provinciolas, Liet. gen. konsulas J. Budrys, Lietuvos vyčiai, Pasaulio Moterų Sąjunga, latvių "Dzintars" korporacija, Amerikos katalikų vyrų sąjunga, kun. Vaškas — tėvų marijonų vardu, prof. J. Brazaitis liet. rezistentų vardu, "Varpo" korporacija, Skaučių Seserija, Kunigų Vienybė, Lietuvos pasiuntinys St. Bačkis, latvių katalikai, Kolumbijos ir Australijos ateitininkai ir daug kitų.

Žodžiu sveikino: vysk. V. Brizgys, dr. P. Daužvardis, L. Šimutis, Tėv. V. Gidžiūnas, Gabaliauskienė ir Šatkienė.

Iškilmingas posėdis baigtas programine Federacijos vado S. Sužiedėlio paskaita —"Ateitininkai lietuvių tautos kovoje dėl laisvės."

Paskaitoje praskleidė dabarties pavojus bei rūpesčius ir nurodė būdus, kaip ši kova turi būti tęsiama iki Lietuvos atstatymo.

Po pertraukos kitoje salėje buvo svarstoma

Federacijos konstitucijos-statuto klausimas.

Referavo įstatų komisijos pirmininkas V. Vaitiekūnas. Kongresas pritarė įstatų pritaikymui dabarties sąlygom. Dėl parengto projekto buvo diskusijos, padaryta įvairių pasiūlymų, kuriuos įstatų komisija įjungs ir pateiks Federacijos Vyriausiai Valdybai ir Sąjungoms galutinai priimti.

KARDINOLAS LIETUVIŲ TARPE

Vakarė tame pačiame Shermano viešbutyje, didžiojoje salėje, įvyko puikus ir įspūdingas banketas, kuriame dalyvavo apie 600 svečių. Lygiai 8 val. lydimas kunigų ir pasauliečių, atėjo Chicagos kardinolas Samuel Stritch. Ovacijom pasitikom šį žilagalvį garbingą svečią.

Visi sėdėjo prie atskirų stalų po 10. Garbės svečiai ir kardinolas prie ilgo stalo, kurį puošė gėlės, degančios žvakės. Viršuje — didelis ateitininkų ženklas, ateitininkų ir tautos vėliava, o dar aukščiau dviem sparnais skleidėsi šio Laisvės Krašto žvaigždėtos vėliavos.

Banketo maldą atkalbėjo pats kardinolas S. Stritch, toliau vadovavimą perėmė prel. J. Balkūnas.

Įspūdingai, skambinant lietuvišką maršą, pritemdžius šviesas, buvo įnešti ledai. Po vakarienės prel. Balkūnas angliškai supažindino kardinolą su ateitininkais ir pakvietė svečią tarti žodį.

Kardinolas Stritch kalbėjo gyvai, kviesdamas prisidėti prie Amerikos katalikų veikimo ir prisimindamas Velykų Prisikėlimą, — kad Lietuva, tiek iškentėjus, vėl kelsis tautų gyvenimui.

Su dideliu dėmesiu kardinolas išklausė šio vakaro

meninės programos.

Dainavo solistė **Izabelė Motekaitienė** tris dainas (K. Banaičio — Savo skambančia daina, Puccini — Toscos maldą iš op. Tosca, Billi — Serenadą), pianinu palydėjo jos sūnus. Chicagos moksleivių tautinio ansamblio kanklininkų grupė paskambino irgi tris dainas — Ko vėjai pučia, Siuntė mane motinėlė. Ansamblį sudarė apie 20 tautiniais drabužiais apsirengusių berniukų ir mergaičių, vadovavo Anelė Kirvaitytė.

Kardinolui išvykstant, visa salė sudainavo pora lietuviškų dainų. **Tada prof. K. Pakštas pasakė kongreso užbaigiamąją kalbą.**

Su jam įprastu stiliaus gyvumu jis prisiminė geopolines "lekcijas", dėstytas kadaise Kauno universitete. Iš jų išeidamas išryškino Lietuvos vaidmenį ateities Europoje.

Laikrodžio rodyklės negailestingai skubėjo, jos artėjo prie dvylikos, kongresą trumpu žodeliu baigė Federacijos vadas S. Sužiedėlis, kviesdamas visus į kitą kongresą, kurį reiktų sušaukti 1960 metais, penkių dešimtų metų sukakčiai paminėti. J. E. vysk. Brizgiui sukalbėjus maldą, visi atsikėlė ir išėjo į vestibiulius ir niekas nenorėjo tikėti, kad kongresas baigtas. Visi ilgai dar šnekučiavosi ir išsiskirstė, išsinešdami naujų kūrybinių jėgų ateičiai.

Ateitininkų kongreso Chicagoje prezidiumo pirmininkai — A. Repšys (vid.) ir . Žvirzdys (deš.). Prie mikrofono kalba vyr. Tarybos pirm. dr. J. Meškauskas. Nuotr. A. Gulbinsko.

CHICAGOS KARDINOLAS S. STRICH (viduryj) dalyvauja Ateitininkų kongreso bankete. Iš kairės į dešinę banketo rengimo komisijos nariai: dr. Z. Smilgevičius, F. Mancelienė ir A. Ragytė.

Du momentai

Iš kongreso šalia nusmaigstytų gairių ateičiai ir šalia svarbių nutarimų, iškyla du ištin pabrėžtini momentai —

tai šv. Tėvo specialus palaiminimas,

kuris atėjo kongreso pradžioje, vos pradėjus pirmąjį posėdį ir tuoj buvo prel. J. Balkūno perskaitytas. Šis ypatingas dėmesys buvo sutiktas su džiaugsmu, jis sustiprino visų ateitininkų širdis.

Antra — iškyla kongreso nutarimas prašyti tą patį šv. Tėvą,

kad šv. Pijų X paskelbtų ateitininkijos globėju.

Juk į jo kvietimą atsiliepė ano meto lietuviška katalikiška studentija ir sukūrė ateitininkų sąjūdį!

Kongresas buvo savotiška manifestacija, kuri parodė, kiek daug ateitininkuose yra gyvastingumo, kūrybingumo. Jis visus dar glaudžiau sujungė į vieną šeimą, sušildė jau prigesusius narius ir visus nuteikė burtis, organizuotis, auklėtis ir kovoti dėl Lietuvos ir dėl savųjų idealų.

A. Džiugėnas

LAWRENCE, MASS.

— Sveikstantį prel. P. Jurą aplankė Nekalto Prasidėjimo seserys iš Putnam, Conn., ir ten vasarojanti Dr. O. Labanauskaitė, "Draugo" redaktorė.

— Vasaros atostogų metu sekmadieniais buvo atnašaujamos šv. Mišios Palangos parko koplyčioje. Nuo rugsėjo 19 iki kitos vasaros pamaldos nebus laikomos.

— Vyčių susirinkimas, pirmininkaujant E. Marcinkevičiūtei, įvyko rugsėjo 15 d. Nutarta sudaryti diskusijų ratelį. Vyčių kuopos dvasios vadu yra kun. A. Janiūnas. V. S.

IŠ VISUR

● **Vysk. V. Padolskis**, atvykęs iš Romos lankyti lietuvių Vokietijoje, Wehnene buvo Tautos šventės metu ir suteikė Sutvirtinimo sakramentą 30 vaikų. Vysk. V. Padolskį lydi kun. A. Bernatonis ir kun. P. Janušas.

● **Toronto** Prisikėlimo parapijos pranciškonų suruoštoje loterijoje "Pontiac" automobilį laimėjo Dr. A. Barkauskas, gyvenąs Toronto mieste, Kanadoj.

● **Amerikos Balso** programos negirdima Bostono apylinkėje. Pageidaujama, kad būtų pranešinėjamas transliacijų laikas, kai programa keičiama. Yra daug žmonių, kurie klauso tos programos, bet dabar nusiskundžia, kad jos nepagauna.

● **Kun. Vac. Paulauskas**, neseniai iš Lawrence, Mass. persikėlęs į Thompson, Conn., kur yra senelių prieglaudos kapelionu, susidūrė su dideliu sunkvežimiu ties Westfield, Mass.; mašina stipriai aplamdyta, o jis pats sunkiai pritrenktas.

● **St. Halubarda** iš Euclid, Ohio, Darbininko skaitytojas, pereitais metais atšventęs 50 metų vedybų sukaktį, mirė rugpiūčio 15 d., palikęs nuliūdime žmoną, sūnų ir 11 vaikaičių.

● **M. Rickienė** iš Lake Worth, Florida, Chicagoje atostogavo pas savo sūnų 3 savaites ir dalyvavo Marijos metų šventėje, kuri sutraukė apie 260.000 žmonių.

● **Edita Mamaitytė**, kurios tėvas turi Luebecke krautuvę, ištekėjo už mechaniko Sigfrido Švarco.

● **Hamburge**, Vokietijoje, buvo vokiečių surengta "Tėvynės diena", kurioje dalyvavo ir dvi tautiniais rūbais pasirėdžiusios lietuvaitės. Jas pastebėjo vakarų Vokietijos parlamento atstovas Dr. Gille, kuris miniai pareiškė, kad lietuviai, bolševikams užėjus, nuo bado išgelbėjo tūkstančius vokiečių. Minia lietuvaitėm sukėlė ovacijas.

● **Pigiai knygas pirksite tik dabar**, nes Gabijos leidykla nuo rugsėjo 1 iki 30 d. paskelbė pigųjį knygų mėnesį. Knygos atpigintos nuo 25% iki 70%, jų sąrašas gaunamas parašius leidyklai: Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, New Y.

JUOZUI URBŠAIČIUI 75 METAI

CLEVELAND, OHIO

Nors jau 75 metų naštos spaudžiamas, Juozas Urbšaitis vis tebeina kartu su gyvenimu. Jį tebematome baznyčioj, tebesutinkame susirinkimuose, šventėse, minėjimuose, su juo tebesusiduriame gegužinėse ir piknikuose, jis tebera gyvas ir veiklus įvairių draugijų narys. Jis, iš jaunų dienų įstojęs į lietuvišką kelią, juo garbingai tebeina ir žilos senatvės sulaukęs. Jo namus reguliariai lanko ne tik keli lietuviški laikraščiai, bet jis uolus ir lietuviškos knygos bičiulis: suranda pinigo jai nusipirkti ir laiko paskaityti.

Šitoks Juozas Urbšaitis yra didžiai brangus lietuviškos bendruomenės narys. Jį visur rasi, kur tik gyvas lietuviškas reikalas, jį prisišauksi, kur jo patarimas ir talka reikalinga. Mielas savo būdu, tiesus savo lietuviškumu jis visų klyvlendiečių gerai pažįstamas, gerbiamas ir mylimas.

Juozą Urbšaitį mūsų tautai davė derlingoji zanavykų žemė. Gimė jis 1879 m. rugsėjo 14 d. Svaiginių kaime, Kidulių vls. Į Ameriką atvyko eidamas 22 savo amžiaus metus— 1901 m. geg. 30 d., nuo tų pat metų rugp. 10 d. gyvena Clevelande, taigi jau peržengė 53 metus. Įdomūs jo atsiminimai: Clevelandas šiandien gana gausi ir gyva lietuvių kolonija, o kai atvyko jis — terado vos 4 merginas ir apie 70 vyrų! Teveikusios tada tik dvi draugijos — Šv. Jurgio ir Lietuvos Sūnų Kareivių šv. Kazimiero. Jam teko būti šiose draugijose ir pirmininku, ir iždininku. 1907-08 m. pirmininkavo LRKSA 8 kuopai, nuo 1953 m. vėl jai tebepirmininkauja ligi šiol. Veikliai reškėsi lietuvių salės bendrovėj, šv. Jurgio parapijos komitete, šv. Juozapo draugijoj, lietuvių taupymo ir skolinimo draugijoj (dabar išvirtusioj jau į The Superior Savings and Loan Association) ir kt. Atsiradus Altui, Balfui, Liet. Kultūros Fondui, Bendruomenei, jis įsijungė į jų veiklą. Platino Tautos Fondo bonus, dalyvavo lietuvių politiniuose ir visuomeniniuose suvažiavimuose.

Urbšaitis išaugo gausioj šeimoj — turėjo 7 brolius ir 3 seseris. Gyvi tebėra du broliai ir sesuo Marijona Astrauskienė (visi gyvena Amerikoj).

Mums malonu pagerbti šį kuklų, bet garbingu keliu ėjusį ir tebeinantį savo tautos sūnų. Sveikiname jį ir linkime: savo ilgamečiu pavyzdžiu šviesk visiems, kaip reikia eiti Lietuvos keliu! Ilgiausių, laimingiausių, gražiausių Tau metų! **St. Barzdukas**

Skautai...

(atkelta iš 4 psl.)

palapinės. Laimė, ten buvusi viena mergaitė, teturėjo tik baimės, nieko daugiau.

Iškilmingiausia diena buvo paskutinė — rugs. 5. Stovyklos uždarymo programos pasižiūrėti susirinko per 500 svečių iš visos plačiosios apylinkės. Svečiai apžiūrinėjo lietuviškais ornamentais išdabintas palapines bei "namų ruošos įrankius". Vakarinis laužas ir paskutinis šios stovyklos vėliavos nuleidimas buvo tikrai įspūdingas. Toliau sekė padėkos, atsisveikinimų, linkėjimų, svečių ir vadų kalbos, kuriose taip ryškiai skambėjo pasiaukojimas skautybei, meilė ir susiklausimas.

Padėkojus stovyklos viršininkui A. Banevičiui, komandantams V. Pileikai ir D. Barmutei bei kitiems, vakaro tyla uždengė išsikeliantį miestą, bet neužgesino jaunų skautiškų širdžių, užsidegusių nauju ryžtu dar uoliau eiti užsibrėžtu skautišku keliu.

Rambyno žinys

VIENERI METAI BENDRUOMENINIO DARBO

KEARNY, N. J.

Lietuvių Bendruomenės Kearny apylinkės vienerių metų nuveikti darbai išryškėjo metiniame susirinkime, įvykusiame rugsėjo 12 d.

Apylinkės pirm. muz. Alg. Kačanauskas savo ilgokame pranešime nušvietė buvusios laikinosios valdybos nuveiktus darbus, suvesdamas juos į kelius pagrindinius punktus, būtent: organizaciniai apylinkės darbai, lietuvybės išlaikymas ir tautinių švenčių bei įvykių paminėjimas.

Vienas svarbiausių lietuvybei išlaikyti veiksnių buvo šeštadieninė lietuvių mokykla, dirbusi ištisus metus ir nuo rugsėjo 18 d. vėl pradedanti darbą. Mokykla, nors ir negausi, tačiau savo tikslą siekia ryžtingai ir deda visas pastangas, kad šis reikalas lietuvių būtų suprastas ir teigiamai įvertintas. Mokyklos reikalais ypač sielojasi parapijos klebonas kun. L. Voisekauskas, pereitiems mokslo metams paskyręs net pašalpą $180 įvairioms mokyklos išlaidoms. Tai pat šį darbą įvertino Lietuvių Susivienijimo Newarko kuopa, paskirdama mokyklai auką $50.

Lietuvių kultūros puoselėjimo srityje pažengta taip pat pirmyn. Čia į talką apylinkei atėjo kultūros būrelis ir lietuvių vyrų choras, įsijungdamas į apylinkės dispoziciją. Tuo būdu apylinkės veikla darėsi pajėgesnė išeiti viešumon su įvairiais parengimais, tautinių švenčių bei įvykių paminėjimais.

Pagrindinę kalbą suvažiavime pasakė svečias iš New Yorko, Lietuvos Laisvės Komiteto narys doc. M. Brakas. Nušvietęs dabartinę lietuvių egzilinę politiką, perėjo prie Mažosios Lietuvos problemų, iškeldamas šio krašto istorinę būklę ir ateities vienokias ir kitokias perspektyvas.

Gražų žodį tarė N. J. Lietuvių Bendr. Apygardos pirmininkas inž. Dilis, paliesdamas lietuvių vieningumo reikalą ir visų lietuvių bendrą troškimą greičiau atgauti Lietuvai laisvę, o apylinkės vicepirm. adv. Andr. Salvest savo audringą kalbą nukreipė į Lietuvos garbingą praeitį ir ragino visus neišsižadėti savo tautos ir nepalūžti, bet visur ir visada būti geru lietuviu.

Apsidėta tautinio solidarumo mokesčiu po $1 metams, įsigyta lietuvio pasas ir išplatinti Tautos Fondui remti ženkleliai.

Susirinkimas išrinko naują valdybą, į kurią įėjo: pirm. muz. Alg. Kačanauskas, vicepirm. adv. A. Salvest, sekretorium vet. gyd. St. Skripkus, iždininke M. Mėlynienė, kultūros vadovu K. Barzdukas ir archyvininkas K. Nekrošius.

Į kontrolės komisiją įėjo: adv. K. Paulis, Romanauskas ir J. Mėlynis.

Susirinkimas buvo paįvairintas meno dalimi: Danutė Mėlynytė padeklamavo, o apylinkės vyrų choras gražiai sudainavo keletą lietuviškų liaudies dainų.

J. M.

Mrs. M. Debel, iš Wisconsino, televizijos stočiai ją pristačius ir paraginus paaukoti bent po nikelį, nes neturtinga, gavo $100,-000.

BALFO DEŠIMTMEČIO

AKADEMIJA - KONCERTAS

įvyks 1954 spalio 17, 4 val. p.p. Webster Hall, New Yorke

Koncerto programą išpildys: Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas

Solistės: Prudencija Bičkienė ir Stasė Daugėlienė

Solistams akomponuos muz. AL. MROZINSKAS

Didžiojo New Yorko ir apylinkių lietuviai maloniai prašomi iškilmėse dalyvauti ir tuo paremti šalpos darbą.

Šokiams gros AD. JEZAVITO orkestras

NEW YORKO BALFo 10-CIO MINĖJIMO KOMITETAS

Šaukiamas LDS suvažiavimas

Šeštadienį ir sekmadienį, spalio 23 ir 24, Šv. Petro Lietuvių parapijoj, So. Boston, Mass., įvyks šv. Juozapo Lietuvių Romos Katalikų Darbininkų Sąjungos (LDS) seimas.

Seimas prasidės iškilmingomis šv. Mišiomis ir pamokslu šeštadienį, spalio 2 3d., 9 val. rytą, Šv/Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, W. Fifth Street. Po pamaldų, 10:30 val., prasidės seimo sesijos, bažnyčios svetainėje.

Sekmadienį, spalio 24, 10 val. rytą, šv. Petro lietuvių par. bažnyčioje bus šv. Mišios už gyvus ir mirusius LDS narius ir pamokslas. Po pietų, 1:30 valandą, bažnyčios svetainėje, seimo sesijos.

Seimo darbotvarkę paskelbsime vėliau.

Kviečiame išrinkti atstovus. LDS apskritys gali išrinkti po du atstovus. Kiekviena kuopa gali išrinkti po vieną atstovą. Kuopos, kurios turi daugiau kaip 10 narių, gali išrinkti po vieną atstovą nuo kiekvienų 10 narių. Atstovai privalo gauti įgaliojimus su valdybos parašais: dvasios vado, pirmininko ir raštininko. Centro valdybos ir garbės nariai gali dalyvauti seime ir be įgaliojimų. Pilnateisiais organizacijos nariais yra garbės nariai, moką mokesnius nariai arba vienas iš mokančio mokesčius nario šeimos narys. Tačiau šeimos nariai turi būti įsirašę į LDS organizaciją. Atstovai atstovauja tik pilnateisiam nariam.

Seimo pirmos dienos vakare įvyks koncertas ir vaidinimas. Programą atliks pakviestas šv. Juozapo lietuvių parapijos choras ir vaidintojai, kompozitoriaus Aleksandro J. Aleksio vadovaujami.

Prašome iš anksto pranešti, kiek ir kas atvyks į seimą ir taip pat siųsti naujus sumanymus organizacijos gerovei LDS Centrui, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

LDS CENTRO VALDYBOS
Dvasios Vadas Kun. Pr. A. Virmauskas
Pirm. Vincas J. Kudirka
Sekr. Antanas F. Kneižys

LRK Federacijos kongreso programa

Penktadienis, spalio 8 d.

9 val. Šv. Panelės Nesiliaujančios Pagalbos bažnyčioje (naujoje parapijoje) 18022 Neff Rd. kongreso atidaromosios pamaldos, šv. Mišias atnašauja prel. J. Balkūnas, pamokslas — prel. K. Vasys.

10 val. Carter Hotel Prospect Ave. ir E. 9th St. Registracija.

11 val. Ten pat pirmasis posėdis: prezidiumo ir komisijų sudarymas, sveikinimai.

12:30 val. Pietūs.

2 val. Antrasis posėdis: Centro V-bos ir komisijų pranešimai, Organizaciniai reikalai ir C. V-bos rinkimai.

5 val. Paskirų organizacijų bei komisijų posėdžiai.

Šeštadienis, spalio 9 d.

8 val. Šv. Jono Katedroje Superior Ave. ir E. 9th St. Šv. Mišios už mirusiuosius Federacijos narius ir laisvės kovotojus. Šv. Mišias atnašauja prel. Ig. Albavičius.

9 val. "Jaunimo auklėjimo ir iavinimo problemos" —kun. St. Raila. Koreferentai: Kat. Moterų S-gos ,seselių mokytojų, vyčių ir ateitininkų organizacijų atstovai. Diskusijos iškeltais klausimais.

1 val. Pietūs.

2.30 val. "Katalikų Akcija", — prof. J. Graurogkas.

3.30 val. Komisijų pranešimai. C. V-bos rinkimų rezultatai. Rezoliucijų priėmimas.

6 val. Paskirų organizacijų bei komisijų posėdžiai.

8 val. Carter Hotel, Grand Ballroom bankietas su menine programa.

Sekmadienis, spalio 10 d.

10.30 val. Naujoje parapijoje iškilmingos šv. Mišios, kurias celebruoja J. E. Vysk. Vincentas Brizgys, pamokslas—prel. P. Juras.

11.30 val. Svečių priėmimas ir užkandžiai parapijos salėje.

2 val. Carter Hotel iškilmingas penkiasdešimt metų spaudos laisvės atgavimo sukakties minėjimas. Kalbėtojas — dr. J. Brazaitis. Meninė dalis — "Čiurlionio" ansamblis.

4.30 val. Šv. Jono Katedroje Šventoji Valanda Marijos metams paminėti.

Kongrese kviečiami dalyvauti visi besidomintieji kongreso mintimis. Clevelando visuomenė laukiama ypač gausiai atsilankant į bankietą, spaudos atgavimo sukakties minėjimą ir Šv. Valandą.

Naujas sufleris

Kad artistas scenoje neužmirštų savo kalbos, vietoj ligšiol vartoto suflerio vienas Ispanijos vienuolis sugalvojo šviesraštį pritaisyti prie scenos krašto, kad artistas jį matytų.

● **Vokietijoje** dabartiniu metu į lietuvių darbo kuopas dar priims 100 vyrų. Priimami 18-50 metų vyrai.

M. Venys, išeugęs į 76 metus.

M. BIRŽISKAI SUŠELPTI VAJUS

Lietuviai džiaugiasi turėdami laisvėje prof. Mykolą Biržišką, garbingąjį Nepriklausomybės akto signatarą, įžymų mūsų tautos mokslininką, rašytoją ir visuomenės veikėją. Jau ketveri metai, kai šis mūsų tautai nusipelnęs vyras yra priverstas gyventi tokiomis vargingomis sąlygomis, kurios nedaro garbės lietuvių vardui.

Los Angeles lietuvių visuomenė, susirinkusi į bendrą pasitarimą, tarė apčiuopiamu būdu ateiti pagalbon. Tam tikslui buvo išrinktas komitetas, į kurį įėjo įvairių profesijų ir pažiūrų žmonės. Visuomenė pageidavo, kad šis komitetas susirūpintų sunkiu Mykolo Biržiškos likimu, sudarytų jam geresnes gyvenimo ir darbo sąlygas ir duotų pajusti, kad lietuviai jį įvertina ir gerbia.

Tačiau Los Angeles lietuvių kolonija yra permaža pati viena šį uždavinį išspręsti. Todėl komitetas nutarė kreiptis į viso pasaulio lietuvius ir jų organizacijas prašydamas aukomis prisidėti prie šio krikščioniško ir lietuvių tautai garbingo darbo. Komitetas tikisi šį mūsų tautos veteraną sušelpti ir aprūpinti taip, kad jis galėtų ramiai gyventi ir dirbti Lietuvos naudai.

Komitetą sudaro šie visuomenės rinkti asmenys: pirmininkas Jonas Uždavinys, vicepirm. Chas. Lukšis, ižd. kun. J. A. Kučingis, sekr. dr. Petras Pamataitis ir valdybos nariai: Marija J. Aftukienė, adv. Aleksandras Dabšys, Adelė Derigienė ir Bruno Gediminas. Komiteto garbės nariai: maloniai sutiko būti Lietuvių Rašytojų Draugijos pirm. Ben. Babrauskas ir yra pakviesti Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje pirm. dr. P. Jucaitis bei Lietuvių Žurnalistų Sąjungos pirm. V. Rastenis.

Komitetas skelbia tam tikslui iki š.m. gruodžio 1 d. aukų vajų. Aukas prašome siųsti iždininko vardu: Rev. J. A. Kučingis, 2704 St. George Street, Los Angeles 27, California. Aukojusių asmenų pavardės ir visas atsiskaitymas bus skelbiami spaudoje. Atsiskaitymą tikrina revizijos komisija. Vajui pasibaigus, aukotojų ir organizacijų vardai bus surašyti į specialią knygą ir įteikti pačiam prof. Mykolui Biržiškai.

1954 m. rugsėjo 1 d.

Los Angeles, Cal.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Vl. Andriukaitis, **Audra Žemaičiuose**. Vytauto Didžiojo laikų apysaka. Išleido Gabija, Brooklyn, N. Y. 218 pusl. Kaina 2,20 dol.

Mykolo Venio deimantinė sukaktis

Mykolas Venys yra gimęs ir augęs Lietuvoje, Mišiurkės kaime, Ilguvos parapijoje, Paežerėlių valsč., Šakių apskrityje. Sukaktuvininko tėvai — Gabrielius ir Kastancija Barkauskaitė Veniai — turėjo Mišiurkės kaime mažą 3 margų ūkelį.

Venių šeimą sudarė dvylika asmenų: tėvai ir dešimt vaikų — devyni sūnūs ir viena duktė. Kadangi buvo maža žemės, o šeima didelė, tai vaikus reikėjo leisti pas apylinkės ūkininkus piemenauti, o paskui dirbti žemės ūkio darbus. Iš tos didelės šeimos keletas vaikų išėjo mokytis siuvimo amato.

Mykolas Venys pats pramoko skaityti ir rašyti lietuviškai, o kiek susitvarkęs, vengdamas rusų kariuomenės, išvažiavo į Ameriką. Pirmiausia New Yorko valstybėje dirbo žemės ūkyje, paskui persikėlė į Bostoną ir čia keliose vietose dirbo visokius darbus, 4 metus lankė mokyklą, gavo diplomą ir įstojo į kooperacijos banką tarnauti, kur ir dabar tebedirba.

Atsistatant Lietuvos valstybei ir renkant jai aukas, Ve-

BOSTON, MASS.

nys su kitais lietuviais išėmė iš Bostono miesto valdžios leidimą rinkti aukas gatvėse ir po namus. Aukoms rinkti sudarytas Nuteriotos Lietuvos Draugų Komitetas, kuris veikė nuo 1919 metų rugpiūčio 27 d. iki 1920 m. rugsėjo 12 d. Kitos organizacijos komitetui darė visokių kliūčių ir skundė JAV valdžiai, bet Mykolas Venys nepaisė tų daromų kliūčių. Iš Lietuvos atvykusi misija rado surinkta daug pinigų doleriais ir kitokiais daiktais. Be to, tas komitetas suorganizavo Bostono lietuvius išpirkti Lietuvos paskolų lakštus. Surinkta šimtai tūkstančių. Pinigai ir išpirkti bonai nusiųsti į centrą Chicagon. Bostone yra likusios tos veiklos didoka knyga, kuri nušviečia visus darbus gerų ir blogų žmonių, kurie savo nesupratimu norėjo pakenkti besikuriančiai Lietuvai. Be to, apie Mykolo Venio nuopelnus Lietuvai buvo JAV laikraščiuose aprašyta ir jo atvaizdas įdėtas.

Mykolas Venys yra priklausąs keletai organizacijų ir kūręs naujas. Pav., matydamas, kad ateiviai lietuviai yra Bostone skriaudžiami ir jokių teisių kaip svetimšaliai neturi, jis įkūrė draugiją JAV pilietybei pasiruošti ir gauti. Narių buvo apie 200 žmonių. 1929 m. visi jie įsigijo pilietybę.

Tuo pat metu M. Venys buvo šv. Kazimiero draugijos iždininku, rūpinosi ir padėjo statyti dabartinę šv. Petro bažnyčią So. Bostone. Pradėjus eiti "Darbininko" laikraščiui, jis kartu su kun. F. Kemėšiu rūpinosi sustiprinti laikraščio piniginį stovį. Venys savo gražia iškalba ir protingais skatinimais sutelkė daug naujų prenumeratorių.

Lenkams puolant Lietuvą, jis rinko aukas ir siuntinėjo protesto notas kitoms valstybėms, kad jos užstotų ir apgintų Lietuvą nuo lenkų smurto.

Sukaktuvininkas, kur tik galėdamas, kvietė lietuvius į vienybę, kad bendrai dirbtų Lietuvos labui.

M. Venys yra linksmo būdo, ką sutikdamas, jauną ar seną, pašnekina, paguodžia, pataria. Yra taip pat didžiai teisingas. Neseniai jis rado didoką sumą pamestų pinigų ir kartu adresą. Jis tuoj nuvažiavo pas tą žmogų ir grąžino visus pinigus, neimdamas nei radybų.

Sukaktuvininkui linkime dar ilgus metus darbuotis mūsų brangios tėvynės labui.

V. L.

DETROIT, MICH.

Rugsėjo 11 d. darbą pradėjo šeštadieninė mokykla. Šiais metais mokys šie mokytojai: mokyklos vedėjas A. Misiūnas, O. Balzeraitė, K. Gricius, kun. K. Simanavičius, Ž. Buknytė, ir Pr. Zaranka. Jei pasiseks gauti dar vieną mokytoją, bus įsteigtas ir V-VI-tas skyrius. Šeštadieninukai, kaip ir anksčiau, naudojasi šv. Antano parapijos mokyklos patalpomis.

Šv. Antano parapijoje organizuojamas jaunųjų choras, kuris turėtų giedoti lietuviškai per 10 v. mišias. Kviečiami visi gimnazistai-ės. Pirmoji repeticija įvyks IX. 17. 6 v.v. Kadangi Detroite nėra jokio choro, kuriame jaunimas galėtų lavintis giedojime ar dainavime, tai reikia tikėtis, kad šio choro organizavimas prisidės prie jaunimo lavinimosi ir padės išlikti daugiau tautiškai susipratusiais.

Artimui pagalbon!

Spalio 2 d. Detroito gatvėse bus vykdoma rinkliava Balfui. Visi lietuviai, o ypač tremtiniai turėtų kuo gausiau dalyvauti rinkime. Kiekvienas doras žmogus turėtų džiaugtis, kad yra proga gera daryti, padėti artimui, dar daugiau — padėti savo broliui tautiečiui. Tam reikia truputį pasiaukojimo. Kaip mes Detroito lietuviai tą dieną pasiaukosime, kaip daug mūsų išeis į gatves, su dėžutėmis, taip aukos Detroito gyventojai, taip bus sutelkta pagalba artimui.

Ateitininkai moksleiviai minėjo Tautos šventę

IX. 12. susirinkime buvo paminėta Tautos šventė. Apie lietuvių tautos praeitį kalbėjo kuopos globėjas Pr. Zaranka. Moksleiviai padarė pasiryžimą veikti taip, kad garbinga mūsų tautos istorija neužsiverstų jau šioje kartoje.

A. Udrys pranešė apie moksleivių at-kų stovyklą prie Akron, o D. Mikaitė apie at-kų Federacijos kongresą. N. Udrys skaitė metų veiklos apyskaitą. Išrinkta nauja kuopos valdyba: R. Bublys, D. Mikaitė ir V. Pajaujytė. A. Plečkaitis bus kuopos korespondentas. Vyresnieji moksleiviai paėmė Balfo rinkliavos dėžučių.

P. Natas

Dainos, literatūros vakaras Rochestery

Spalio 16 d. lietuvių parapijos salėje solistė Vlada Sabaliauskienė ir rašytojas Jurgis Jankus rengia dainos ir literatūros vakarą.

Vlada Sabaliauskienė - Pyliponaitė 1939 m. yra baigusi Vilniuj Stepono Batoro universitete filologijos fakultetą, o 1942 m. Vilniaus konservatoriją ir tais pačiais metais buvo priimta į Vilniaus operą. Karo audros iš tėvynės išblokšta, daug dainavo Vokietijoj, o atvykus į Ameriką 1949 m. gavo Rochestery mergaičių Nazareth College instruktorės vietą. Dėsto vokiečių kalbą ir dainavimą. Gabi pedagogė, kolegijos vadovybės labai vertinama, 1952 m. pakelta į profesorius. Daug kartų yra dainavusi ir kalbėjusi amerikiečiams ir lietuviams įvairių parengimų programose ir visada buvo labai šiltai priimta ir įvertinta. Solistės dainų ir arijų repertuaras yra labai rūpestingai paruoštas. Daug dainų bus pirmą kartą girdimos.

Rašytojas Jurgis Jankus dieną dirba fabrike, o laisvalaikiu daug rašo. Šiaip lietuvių visuomenei yra skaitęs keletą paskaitų, bet savo grožinės kūrybos, niekur dar nespausdintos, rochesteriečiams skaitys tik pirmą kartą.

Susidomėjimas šiuo koncertu yra labai gyvas, nes abu menininkai kartu pasirodys Rochestery tik pirmą kartą.

Abu menininkus dar iš Lietuvos riša bendras darbas (abu buvę mokytojai, tad ir vakaro pelną skiria Vokietijoje likusių lietuvių vargo mokyklom.

K.

PAUL SILVER, Detroito plieno darbininkų lokale ir 351 pirmininkas, [illegible] prie [illegible] metu. Pirmininkas [illegible]

Ožkų paroda surengta Trenton, N. J. Didžiausia visoje Amerikoje.

PITTSBURGH, PA.

Rugpiūčio pabaigoje Pittsburghe įvykęs šv. Pranciškaus vienuolyno rėmėjų seimelis naujos koplyčios statybai davė 5000 dol. Seimą aplankė vysk. V. Brizgys, prel. Ign. Albavičius ir keletas vyčių, kurie tą dieną baigė gražų ir įspūdingą savo suvažiavimą.

Rėmėjų seimui pirmininkavo Iera Milerienė iš Pittsburgho, sekretoriavo S. Jakštienė. Seimo banketą vedė Adomas Marčiulaitis. Suvažiavimo meniškąją programą atliko Pranas Tautkus su savo kvartetu. Pittsburgho apskrities pirmininkė Ieva Jagminienė dėl ligos ir savo anukės mirties seime negalėjo dalyvauti.

Iš Chicagos seime dalyvavo M. Garlavičienė, P. Zakaraitė ir Pukelienė, iš New Yorko — J. Židanavičius. Iš Vakarų Virginijos, Mundsville. buvo atvykę: V. Vaicekauskienė, K. Stonkus, Ona Kukauskas, D. Maxwell ir D. Wellington.

Seime buvo aptartas vajus sutelkti lėšų koplyčios vidui įrengti. Atsišaukimai į visuomenę jau išsiųsti. Kitais metais seimelis savo posėdžius pamaldomis pradės jau naujoje koplyčioje.

Šiomis dienomis vienuolyną aplankė kun. Vincentas Čižauskas iš El Paso, Texas. Jis paliko porą tūkstančių knygelių apie Guadalupos Dievo Motiną. Knygelė yra paties kun. V. Čižausko parašyta.

Seserys pranciškietės nuoširdžiai visiem dėkoja už paramą ir savo maldose prašo Dievo malonės.

Omaha, Nebr.

Mokyklos fondui nesigaili aukų,

Rugsėjo 3-5 mūsų kolonijoje buvo ruoštas parengimas tikslu sukelti pinigų mokyklos skoloms padengti. Viskas praėjo labai sėkmingai. Neskaitant darbo ir rūpesčių parengimui ruošti, atsirado žmonių, kurie įteikė pinigines aukas. Petras Vingelis aukojo $70, J. Pultinavičius — $50, gi Kotryna Rusinas, A. Varnaitis, Br. Gaseliūnas — po $20. Leidžiamus $200 pinigais laimėjo F. Pabilionis.

Mokslo metai prasidėjo

Mokslo metai pradėti rugs. 7. Susirinko 315 mokinių. Jie mokomi 7 atskirose klasėse 7 seselių kazimieriečių. Lietuvių kalbą ir tikybą lietuviškai dėsto dek. kun. Juozas Tautkus.

Aukštesniąsias mokyklas

lanko beveik visi lietuvių vaikai, baigę pradines mokyklas. Vieni jų stengiasi įtilpti į katalikiškąsias, kiti pasitenkina viešosiom. Nebraskos universitetą lanko Jonas Šarka, St. Mickevičius, Gražina Nerkevičiūtė, Gražina Kavaliauskaitė. Chicagon studijuoti išvyko Ad. Mickevičius.

J. Deckytės - P. Gudelio vestuvės

įvyko rugs. 11. Liudininkais buvo Bartkus ir iš Chicagos atskridusi Marija Gudelis. Vargonais grojo jungtuvių metu Edna Gutoski. Pokylį savo namuose paruošė jaunosios teta Alukonienė. Į vaišes atsilankė kleb. kun. J. Jucevičius, Barkai, Alukoniai, Pinčiūtė ir daugelis vietinių lietuvių. Pasisvečiavę jaunieji pas jaunosios tėvus, išvyko pastoviai apsigyventi į Chicagą. Draugai ir bičiuliai linki geriausio pasisekimo!

Vietinis

Reikalingas vargonininkas

Amerikiečių par. lietuvis klebonas ieško vargonininko prityrusio organizuoti ir vadovauti chorui. Buvęs DP priimtinas. Turės suorganizuoti CYO chorą, vargonuoti sekmadieniais per dvejas skaitytas mišias ,reikalui esant per laidotuves ir jungtuves, ir per metus paruošti kelis koncertus. Apmokamas butas, užtikrintas lengvas ir švarus darbas popieriaus fabrike su mėn. atlyginimu $250.00, plus po $5 už laidotuves ir jungtuves (vadovybė išleidžia nuo darbo). Jei vedęs, žmona, šeimininkaudama kelias valandas klebonijoj, gauna mėn. $50. Parapijoj per 300 šeimų, vargonai ir pianas geri. Vieta gera pastoviai įsikurti. Rašyti: **Rev. J. C. Dakinevičius**, St. Joseph's Church, Box 36, **Ferndale, Wash.**

Ar skaitai kultūros žurnalą "AIDUS"?

Chicago, Ill.

TELEPHONE: DEARBORN 2-0619 TO PLACE HELP WANTED ADS. ASK FOR AD TAKER

Real Estate

ASSUMPTION PARAPIJOJ
(tik 6 liko)
8 kambarių plytiniai namai
Po visais rūsys, oriniu aliejum šildymas, beržinės durys ir kabinetai, plastinės gumos sienos, keraminės tile grindys vonioje, rūbams spintos.
F.H.A. statyti ir finansuoti
Įmokėti tereikia tik $3,500
Veteranams tik $1,000
Edw. Liljeros—WA 8-8262
Arba užeik į
WALLS and MATTERA
12003 So. Halsted — WA 8-0600
Modelio namas
12612 So. Harvard

DISPLAY

ALUMINUM COMBINATIONS
Old Fashioned Storm Windows and Screens - Fiber Iron Awning
Combination Doors wood and aluminum.
Daily 8 A.M. to 5:30 P.M.
FREE ESTIMATES
FUlton 8-7270
SCHREI'S Screen Service
14036 WESTERN AVE.
BLUE ISLAND, ILL.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJ GAUNAMI

Šie "Lietuvių Dienų" leidiniai:

Amerikos Lietuvių Vardynas,
visų žymesniųjų lietuvių biografijos. 279 d. p. $5.00
įrišta — $7.00

Varpai skamba,
Stasio Būdavo apysaka, papiginta $1.50

Crosses,
V. Ramono, angliškas vertimas romano "Kryžiai"; graži dovana angliškai kalbantiems mūsų bičiuliams; 329 p., gražiai įrišta su iliustracijomis S. Makarevičiaus — $4.00

TOKYO, Japonijoje, viename kaime gražiai sutaria ančiukas su kačiukais. Bet ką darys atėjusi senė katė?

Kad būtų linksmiau —

Pagaliau atsikeršijo

Truputį nugėręs vyras pasakoja kitam tokiam:

Žinai, aš turiu dvynuką brolį. Mudu taip panašūs, kad niekas negali atskirti. Dar mokykloje mano brolis mokytojui nupiešdavo ant nugaros asilą, o nubausdavo mane. Kartą teismas jį nubaudė 3 savaitėm kalėti, bet pasodino mane. Kai aš susižiedavau, apsivedė jis. Pagaliau, aš atsikeršijau, tik niekam nesakyk! Prieš savaitę aš numiriau, o jį palaidojo.

Viskas vietoje

Iš tolimo užkampio vyras su žmona nuvyko į didelį miestą. Bevaikštinėdami užėjo į didžiulę krautuvę. Bežiūrinėjant įvairius daiktus, žmona kažkur pasimetė. Vyrui besidairant, prisiartino pardavėja ir užklausė:

— Kuo galiu tamstai padėti?

— Žmoną praradau, — nedrąsiai tarė kaimietis.

— Trečiam aukšte į kairę, — nurodė pardavėja. — Ten parduodami karstai.

Pažįsta iš rašto

Senutė telegrafo įstaigoje pakiša tarnautojai neaiškiai parašytą popiergalį ir paprašo persiųsti tam ir tam. Tarnautoja negali niekaip įskaityti ir paprašo paaiškinti.

— Nesvarbu, — atsako senutė, — siunčiu sūnui, o jis mano raštą puikiai perskaito.

Nors tiek pasakytą

— Barbora, — kalbasi dvi draugės, — neturi praktiško proto nė už centą. Ilga lyg kartis, sudžiūvusi kaip pagalys, mūvi aukštom kulnim batus, dėvi išilgai dryžuotus drabužius ,kurie ją daro dar ilgesnę ir lyg to neužtektų, atostogas praleisti vyksta į kalnus.

Pamoka

Nenorinčiam vaikui srėbti sriubos tėvas aiškina:

— Kai tavo metų buvau, džiaugiausi gavęs ir sausos duonos gabalą.

— Džiaukis, tėveli, — atsakė vaikas, — kad mano mama dabar tave geriau maitina.

Apsiriko

Praeidamas pro šalį 80 metų senukas ėiūri į kūdikį, gulintį vežimėly ir linguodamas žilą galvą sako:

—Laikas bėga. Prieš 80 metų ir aš toks buvau...

— Negalimas daiktas, —atsiliepia kūdikio motina, —kad tamsta prieš 80 metų būtum buvusi mergaitė.

Šių dienų jaunimas

Vyresnio amžiaus ponas pastebėjo mažą vaiką, berūkantį cigaretę ir neiškentęs jį užklausė:

—Toks mažas ir jau rūkai?

— Mano senelis gyveno 90 metų, — atsakė vaikutis.

— Ar jis rūkė nuo pat vaikystės? — klausė ponas.

— Ne! Bet jis nekaišiojo nosies į kitų reikalus.

Tautieti,
ar jau įteikei savo auką Balfui?

Užsakyk savo vaikams "EGLUTĘ"!

SCHOLES BAKING, Inc.
V. Lukas — Vedėjas
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragaičius pagal visų skonį. Tortai, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštynoms ir kitokioms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame į krautuves ir privačius namus.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.,
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

What Do You Give
WHEN YOU GIVE A PINT OF BLOOD?
12 ounces of water
2½ ounces of hemoglobin
1 teaspoon salt
1 ounce of protein
1/20 ounce of iron
Small amounts of minerals and vitamins

What Do You Gain
WHEN YOU GIVE A PINT OF BLOOD?
The everlasting satisfaction of knowing that your priceless, painless gift has helped someone to live. For *blood saves lives!* But it cannot be mined or manufactured. It must come from the veins of healthy men and women who feel concern for the suffering of others and know that blood — and blood alone — can make them whole and well again.

★ ★ ★

The Blood You Give Helps Someone Live
GIVE BLOOD NOW!
CALL your Community or Hospital Blood Bank or Local Red Cross Chapter.

BUILD. SERVICES

KIEMAS - PASTOGĖS ĮRENGIAMI
Rūsiai išvalomi, išpakavimai ir kitos atmatos išvežamos, visokie prasilenkimai su reikalaujamais nuostatais pašalinami.
CONATY and JONES
HY 8-6183

"DISBRO" DENGIA STOGUS
Garantuotas darbas, pigiausiom galimom ratom, mokama darbą patenkinamai užbaigus. Išimtinai Barrett medžiaga.
"Aukščiausias" darbas — pigiausia kaina"
IN 7-4636

CEMENTO, VANDENS IZOLIACIJA
ir ilgalaikis dažymas atliekamas. Darbas aprūpintas leidimu ir apdraustas.
MA 4-5639

KIEMO—PASTOGIŲ DARBAI
Išvalomi rūsiai, sąšlavos išvežamos, cemento darbai bei kiti pataisymai atliekami.
Marciano — PR 8-1966

PAKEITIMAI PASTOGIŲ,
priestatų, staliaus ir tinko darbai gerai atliekami. nuostatų netikslumai pašalinami. Kaina prieinama.
CO 6-6366

UŽSAKYTI NAMAI
padidinami, perdirbami, įrengiami rūsiai ir sklepai, pastogės ir t.t.
ALBERT KISH
2815 Murray St., Flushing, L. I.
FL 8-8639

LIMESTONE
pristato
H. T. PETRILLO CO.
610 So. Fulton Ave.
Mount Vernon, N. Y.
MO 8-8561

BUS. SERVICE

ŠAUK GL. 2-0322
greitam, maloniam, sekmingam
TV PATAISYMUI
Sterner & LeBlanc
245 Jewett Ave.
PORT RICHMOND, S. I.

T. V. SERVICE

TV TAISYMAS
ligi 10 P. M.
$3.00 plus atskirai dalys
GE 8-7439

ANY TELEVISION SET EXPERTLY REPAIRED
Day or Night
Strictly guaranteed in writing
R & Z TELEVISION CO.
73—75 Clinton St.
GI 2-6344 Stapelton, Staten Island

REAL ESTATE

CONEY ISLAND W. 28 St. 3 Family Brick-Oil. Near Park, Beach, Shopping, Schools. Good income from Basement, Decontroled 5½ Room Apt & 6½ Room Apt. for Buyer. Principals only.
ES 6-9211

GLENDALE — LIBERTY PARK
1 family detached, 6 rooms. Finished attic. Oil heat, Garage. Private drive. Large rooms. Many extras.
HE 3-9409

LAKE TRUESDALE— So. Salem. Prie ežero parduodama žemės sklypas, priekis 100' pločio, toliau 250, nuo NYC 48 myl., vieta privati rezidencinė. Kaina $60 už priekio pd.
AS 4-5961, savaitės dienoms,
7-8 P.M. Kreiptis betarpiai.

JAMAICA HILL — Puikus koloninis namas, maloniojoj aplinkoj, 5 kambarių (pradžioj 6), saulės kambarys, gazu šildomas, 2 auto garažas, plotis 40x100, 3 blokai nuo požeminio tr., $17,500. Kreiptis privačiai
RE 9-8876

Forest Hills
KOLONINIO TIPO STUCCO NAMAS
Norintiems pietinės atmosferos patogaus gyvenimo, 4 dideli miegamieji kambariai, 2½ vonios (1 Hollywood), didelė moderni virtuvė, erdvūs gyvenamieji ir valgomasis, židinys, dvigubas garažas, bloko kampe, aliejum šildomas, visi priedai. Prašo $32,500. Kreiptis betarpiai BO 8-1026.

HEATING EQUIPMT.

APSILDYMO REIKMENYS
Karšto oro krosnys — pritaikyti, garantuoti, lygiai kaip nauji; gamintų Holland, Lennox, American Radiator, Richardson and Boynton. Idedami pigiai. Termos.
CALHOUN FURNACE CO.,
1046 Atlantic Ave. Brooklyn
ST 9-2805

HELP WANTED FEMALE

TARNAITĖ
mokanti angliškai, mylinti vaikus ir sutinkanti šeimoje gyventi. Modernūs irengimai, geras atlyginimas. Skambinti tik tarp 11 ir 5 val.
FR 4-4606

NAMŲ DARBININKĖ
kuri kartu gyventų, turi mėgti vaikus. Modernūs įrengimai.
GR 7-9225
LO 6-8732

SCHOOLS

GILBERT SCHOOL
Ideal for slow learners. Elementary & High School grades. Emphasis on Reading, Writing, Arith. Individual instruction & progress. Finest experienced teachers. Approved by Bd. of Ed. Also part time tutoring and reading Clinic.
129 Montague Str. Bklyn.
UL 8-8825

BUSS. OPPORTUNITY

FREEPORT, L. I.
BEAUTY SHOP, established 10 yrs; near new developement; cheap rent.
FReeport 8-0004

FULLY EQUIPPED IS CAR BODY SHOP
Bear Machine, Chassis Straightener
3 offices, must sacrafice—$5000
MO 5-3030

BUTCHER-GROCERY — Very good business. Rent $50, 5 yr lease. Est. 20 yrs, $1000 week guaranteed. Retiring because of illness.
8601—102 Ave. Ozone Park, L. I.
VI 8-1794

WATCH REPAIR
Well Equipped,
Small 2 Rooms in Rear. Rent $40.
Price $600.
212 E. 122 St.
LE 4-0032

LUNCH TRUCK
Fully Equipped
Gas Running Water
No Reasonable Offer Refused
89-30 Queens Blvd. Elmhurst, L. I.
(Cor. 57th Ave.)

— FOR RENT —
Fully Equipped
15 CAR BODY SHOP
Bear Machine. — Chassis Straightened — 3 Offices
Reasonable
MO 5-3030

LAUNDRIES (2) AUTOMATIC MODERN — Fully equipped. Est. more than 5 years. Will sell seperately. Principals only.
1796 East Tremont Ave. Bx, N.Y.
2150 Starling Ave. Bx, N.Y.
TA 2-5428

UMBRELLA STORE
And Repairing
LONG ESTABLISHED — GOOD TERMS — $10,000
CH 3-6343

BUTCHER SHOP— GROCERY SHOP
Low Rent — Good Income
Long Established
WESTCHESTER
MO 8-3990

Queens, L. I.
DAŽŲ, SIENOM POPIERIŲ KRAUTUVĖ siuloma. Dažymo sutartys siekia $33,000, aukojantis nuleidžiama $8,900. Sutinkama ratomis. Biznio kaina su 6 kamb. gyvenamu namu virš karutuvės $24,000. Bus atsižvelgta į nuomą.
200-14 Hollis Ave., Hollis, L. I.

— PARDUODAMA —
LAUNDRETTE — Biznis eina gerai, aplinkumoj statomi dideli namai; 15 mašinų, 2 džiovyklos, 1 dėmėm išimti. Nuoma nebrangi.
YO 9-8854

KAINOS VERČIA PIRKTI
kombinuotų vėjo ir rėtelio aliuminiaus langų ir durų. Jalousie langų ir durų krautuvė. Krautuvė pagrindinėj biznio gatvėj Queens. Partneris pasitraukia, aš kitur interesuojuosi. Pradžiai $1,000 pakanka. Skambinti rytais —
HO 4-2069

RASMENŲ PARDUOTUVĖ
su fontanu ir užkandine parduodama pigiausiomis sąlygomis. Dėl ligos turi likviduoti. Rašyti —
Box S14, Room 830, 11 W. 42, NYC.

CARL'S AUTO TAISYMO DIRBTUVĖ
parduodama
Gera vieta—Geros pajamos
213-09 Northern Blvd.
BAYSIDE, L. I.
BA 9-5246

NORTH SHORE LUNCHEONETTE
siūloma pirkti
PASTATAS, ĮRENGIMAI.
Gera proga.
GL 2-2843, prieš 1:30 P.M.

CHEVROLET SUNKVEŽIMIS
1952 m. 1½ ton. parduodamas už $1500. Neša pajamų, pareikalavimai vežti. Rašyk:
Box S16, Rm 830
11 W. 42 NYC

GĖRIMŲ IR RASMENŲ PARDUOTUVĖ
siūloma pirkti. Savininkas išsikelia.
Skambink po 6 P. M.
TA 2-9207

BAR-GRILL-RESTAURANT
žemutiniam Manhattane, atidaras net ligi vėlumos, geros pajamos, ilgalaikė nuoma, 30% maisto tuoj parduodama arba paims partneris.
BE 3-9616, po 1 P.M.
Klausk PETER ar TONY

EKSPRES - PERVEŽIMAS - ĮPAKAVIMAS
Midtown - Two Vans
Prietaisai ir apskaičiavimas.
Turi būt parduota.
Skambink po 7 P.M. AS 8-7155

DISPLAY

NOW IS THE TIME TO FIX UP, PAINT UP, CLEAN UP.

Have you checked your home lately to see if it needs repairing, remodelling, painting etc. Cold weather is on the way and it's time to check your home from roof to basement. The following concerns pledge to serve you with the best services and materials at the lowest cost to you. Call the nearest one to you today!

GENERAL CONTRACTOR
MASON & CARPENTRY
All Violations Removed
D. S. TIMO —
MA 2-2799

ATTICS, CELLAR CLEANING
Rubbish Removal, Light Moving
Freight. Contract.
MARTINO
1030 Pacific St. Brooklyn
MA 2-9126

JOHN ESPOSITO MEMORIALS
Opposite St. Charles Cemetary
Wellwood Ave., Pinelawn, L. I.
Factory and Showyard
58-25 Brown Pl., Maspeth, L. I.
NEwtown 9-1220
FArmingdale 2-2921

TOMS CARPENTRY
All kinds of
Carpentry Work
ATTICS - BASEMENTS
Portches - Jalousies
Rockville Center 4-4682

MOV. - TRUCKING

P & D EXPRESS
MOVING - HAULING
Nothing Too Small
24 Hr Service Law Rates
Call TW 8-3981

MOV.-STORAGE

"TARNAUJA NUO 1885"
Pilnas patarnavimas pervežant ir sandėlin sukraunant. Vakarų sritin vežama traukiniu arba savom priemonėm. Galima laikinai pasidėti, kol jūsų namai bus įrengti pas
Richmond Storage Warehouse and Van Co. Allied Van Lines, Inc.
GI 2-8190. Klausk Mr. PHIL

CONTRACTORS

THOROSEAL AND WATERPLUG
Stop water and dampness in Cellars and Buildings.
Free Literature.
DE PALMA CONCRETE CO.
257 Simonson Ave. Staten Island 3, N. Y.
GI 2-9607

STALIUS ar KONTRAKTORIUS
Su 30 metų patirtimi atliks naujus darbus, perdirbs ar pataisys priešdurius, šalines ir rūsy įrengs kambarius; plytom apdės, cementą ir pamatus sutvirtins; pakels ir išlygins namus, garažo duris pataisys. Nemokamai apskaičiuoja. Darbas garantuotas, darbininkai apdrausti unijos.
Tel. CApitol 7-6503
Ted Balinski

BUS. OPPORTUNITY

RANKINĖ SKALBYKLA — IŠVAŽINĖJIMAS
su GMC 1953 ½ tono trku—3 kambariai, netoli parduotuvių. Bizniu verstis pamokysim.
SERVE-U-WELL LAUNDRY
201 Schenectady Ave. Brooklyn
PR 4-3170

NOMINALINIO INDĖLIO
nedidelė metalo apdirbimo ir taisymo dirbtuvė parduodama.
H. B. 88—04 91 AVE.
Woodhaven, L. I.

APMUSALŲ BIZNIS
parduodamas, gerai įrengtas.
SC 4-5645

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ IR UŽKANDINĖ
parduodama. Geros pajamos, pigi nuoma, išnuomota 3 metam, netoli mokykla ir bažnyčia. Parduodama su nuostoliais.
HA 9-8106

PRIVERSTAS PARDUOTI
vairavimo mokyklą iir dovanų parduotuvę.
TR 9-1232
MO 9-7402

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Sutelkiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalysė; veikia ventiliacija.
Tel. VIrginia 7-4499

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Beuford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Ar skaitai Darbininką?

BARASEVIČIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. SOuth Boston 8-2590

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2600

WAITKUS FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

PARSTUPAS

Parstupo šaknys jau buvo žinomos ir vartojamos kaipo gyduolė nuo Hippocrito laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumų, nuo sunkių skaudėjimų po krūtine ir skreplevimų; kiti sako Parstupo šaknys gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalninimo kietų vidurių. Prisiųskite mums $1.00, tai mes prisiųsime jums kvoterį svaro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus $1.25; į Kanadą irgi yra $1.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Skaitykite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. APplegate 7-0349
TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS
BANGA
340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).
Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
Kabaretas
VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

NEW YORKO NAUJIENOS

Kun. A. Pukelis
mirė ir rugsėjo 18 d. palaidotas iš šv. Kazimiero bažnyčios Philadelphijoje. Velionis buvo gimęs ir augęs Philadelphijoje, mokėsi šv. Kazimiero pradžios mokykloje. Paskutiniu metu buvo Deleware valstybėje vienoje airių parapijoje, kur ir mirė.

Lietuvos vyčių
41-ma kuopa ruošia Seirijų Juozo trijų veiksmų komediją "Moterims neišsimeluosi". Suvaidinta bus spalio 24 d. sekmadienį, 6:30 v.v. Apreiškimo parapijos salėje. Režisuoja Juozas Boley.

Kun. Ant. Sabas,
Sudbury, Ont., Kanada, lietuvių kolonijos kapelionas, keletą dienų buvo atvykęs į New Yorką.

Gen. Nagius-Nagevičius
mirtį paminėjo ir New York Times. Amerikos balsas priminė Lietuvai, kad Gen. Nagius dalyvavo 1905 m. Vilniaus seime ir 1917 m. Petrapilio seime. Perdavė ir jo anksčiau įrekorduotą žodį į Lietuvą.

Prof. J. Brazaitis,
Darbininko redakcijos narys, nuo rugsėjo 17 pradėjo atostogas.

NEWARK
Visi ateitininkai rugsėjo 26 d. tuoj po sumos susirenka į parapijos salę. Bus padarytas platus pranešimas apie kongresą.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ KONCERTAS
Rugsėjo 21 d., kai atidaroma Jungtinių Tautų 9-ta sesija, Downtown Manhattan Sąjunga ir Laisvosios Europos Komitetas rengia viešą didų koncertą, pavadintą "Europos pavergtų tautų muzika". Koncertas įvyks Battery parke. Koncertas perduodamas per radiją nuo 12 v. vidurdienio iki 2 v. p.p. iš WNYC ir iš WNYC-FM stočių, taip pat dalis programos bus perduota per Amerikos Balsą. Programą išpildys keli didų orkestrai, viso apie 100 muzikantų.

Pertraukos metu kalbės New Yorko miesto majoras F. Wagner, miesto Tarybos prezidentas Abe Stark, Manhattan Borough prezidenas Hulan E. Jack ir pavergtų tautų atstovas. Pirmoje koncerto dalyje bus grojama ir Pabaltijo tautų muzika.

Liet. Kat. Federacijos
New Yorko apskrities susirinkimas šaukiamas rugsėjo 24 d. 8 v.v. Apreiškimo par. salėje Brooklyne. Katalikiškų draugijų atstovai ir svečiai kviečiami dalyvauti susirinkime ir pasitarti svarbiais reikalais. **Valdyba**

Šv. Vardo Draugijos
nariai rugsėjo 12 d. Angelų Karalienės par. bažnyčioje 8 val. ryte išklausė šv. Mišių, ėjo bendrai prie Komunijos ir turėjo susirinkimą, kurį pradėjo ir baigė malda kun. V. Pikturna. Susirinkimui vadovavo pirm. V. Žemantauskas. Nutarta lapkričio 6 d. surengti laimėjimų ir šokių vakarą. Įžanga — 50 ct. Pelnas skiriamas šv. Vardo Draugijos reikalams.

Kazimieras Krušinskas,
trečiadienį, rugsėjo 22 d., Balfo vajaus reikalu kalbės per J. Ginkaus radiją.

Zuzana Griškaitė

Dr. Kęstutis Valiūnas,
"Neries" bendrovės dalininkas, rugsėjo 19 d. prekybos tikslais išskrido į Tolimuosius Rytus. Pirmiausia sustos Havajuose, iš ten keliaus į Japoniją, Formozą, kitas salas, Indiją, Afriką, Turkiją ir Vokietiją, iš kur grįš New Yorkan. Kelionėje užtruks apie tris mėnesius.

Dail. Romas Viesulas
dalyvauja Matrix galerijos surengtoje tapybos ir grafikos parodoje, kuri įvyks rugsėjo 20 — spalio 9 d. d., 26 St. Marks Place, N.Y.C.

Salomėja Narkeliūnaitė,
"Draugo" korespondentė, rugsėjo 15 d. dalyvavo priešpiečiuose, kuriuos Jungtinių Tautų korespondentų sąjunga surengė JT generaliniam sekretoriui Dag Hammarskjöld. Gen. sekretorius pasidalijo aktualijomis dėl rugsėjo 21 d. atidaromos devintos sesijos.

Algis Kepalas,
neseniai grįžęs iš JAV kariuomenės, išvyko studijuoti į Vokietiją.

The Kings County Savings
banko, Eastern P-way ir Nostrand Ave., skyrius, rugsėjo 21 turi 6 metinį susirinkimą Montauk Club patalpose. Bus priimti 3 nauji nariai.

ZUZANOS GRIŠKAITĖS KONCERTAS
Rugsėjo 19 d. 2 val. p. p. Brooklyn muziejaus auditorijoje koncertavo Amerikos lietuviams žinoma sopranas Zuzana Griškaitė. Sekmadienio programose, kurias tvarko muziejaus vadovybė ir kurios transliuojamos per vieną iš didžiųjų New Yorko radijo stočių, dalyvauja rinktiniai menininkai.

Praėjusio sekmadienio koncetre centrinę vietą užėmė Zuzana Griškaitė. Ji su dideliu įsijautimu išpildė Mozarto, Bramso, Strauso, Griffes, Kountzo, Weaver, Bantock ir Kačanausko kūrinius. Dainavo keturiomis kalbomis. Koncertas užsitęsė vieną valandą. Solistė savo galingu ir maloniu balsu, lengvai įveikiančiu aukščiausius ir žemiausius gaidų skambėjimus, publikos buvo primta labai nuoširdžiai.

Malonu pažymėt, kad ši Amerikoje gimusi lietuvaitė padainavo ir vieną lietuvišką dainą — Kačanausko "Mano gimtinė", pati pranešdama publikai, jog tai lietuviškas kūrinys.

Solistei akompanavo pianistas A. Blandas. Programoje dar Beethoveno ir Debussy veikalus skambino pianistė M. Mishna. Būtina, kad koncertuose, kur programoje pasirodo mūsų tautiečiai, gausiau lankytųsi lietuviškoji publika. **L. A.**

Knygos įrišimui
į patvarius drobės viršelius priimamos Gabijos knygyne: 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Įrišimo darbus atlieka šios rūšies specialistai. Knygynas atidartyas kasdien nuo 1 val. iki 7 val., šeštadieniais nuo 10 val. iki 7 val. ir sekmadieniais nuo 12 iki 1 val.

M. Razgaičio
byla su lietuviškais komunistai dėl vertėjo district teisme atidėta spalių 25 d.

Juozo P. Ginkaus 65 metų sukaktis

Juozo Ginkaus 65 metų sukakties minėjimą surengė Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos New Yorko skyrius rugsėjo 18 d. Baltų Laisvės namuose.

Sukaktuvininko pagerbimo programą pradėjo ir jai visą laiką vadovavo J. Kiaunė. Pirmasis pasveikino Lietuvos generalinis konsulas J. Budrys. Lietuvių Bendruomenės ir Balfo vardu kalbėjo prel. J. Balkūnas, New Yorko Alto — Vyt. Abraitis, New Yorko Balfo vajaus komiteto vardu — kun. Dr. St. Valiušaitis, Balfo administracijos — P. Minkūnas, tautinių korp. sambūrio vardu J. Sirusas, Lietuvos Laisvės Komiteto vardu V. Sidzikauskas, Prekybos Buto vicepirm. J. Garšva, Moterų Vienybės — Šemėnienė, Pabaltijo Moterų Tarybos vardu — V. Jonuškaitė, sukaktuvininko jaunų dienų draugas Pr. Narvydas ir visa eilė kitų. Ilgesnę kalbą apie J. Ginkaus asmenį pasakė J. Tysliava.

Sukaktuvininkui įteikta nemaža dovanų, sugiedota Ilgiausių metų. Nuoširdų žodį tarė pats sukaktuvininkas J. Ginkus dėkodamas už sveikinimus ir žadėdamas visada uoliai remti lietuvišką veiklą.

Trumpą meninę programą išpildė Aušra ir Jurgis Blekaičia, įspūdingai padeklamuodami A. Miškinio "Lietuvą".

Po programos gretimoje salėje įvyko vaišės. Į minėjimą buvo susirinkę visa J. Ginkaus šeima ir nemaža, per 100, svečių.

Sukaktuvininkas daugiausia nuveikė visuomeninėje srityje. Jis dalyvavo visoje eilėje organizacijų dar prieš pirmąjį Didįjį karą, paskui kūriantis Lietuvai rinko aukas, rengė visokius mitingus. Jis buvo vienas iš tų organizatorių, kurie paruošė Dariaus ir Girėno žygį.

Dabar dalyvauja Balfo ir Alto vadovybėje, yra Prekybos Buto pirmininkas, nuolat gyvai atsiliepia į lietuviškus reikalus.

Jau 26 metai, kaip jis vadovauja lietuviškai radijo valandėlei, skleisdamas lietuvišką dainą, muziką ir patriotinį žodį. Šia valandėle jis leidžia ir kitiems bendriems reikalams nuolat pasinaudoti.

Lietuvių Radio Draugijos Programos
J. P. GINKUS, Direktorius
Trečiadieniais 10 P.M.—WWRL 1600 kc.—5000 W.
GYVUOJA PER 23 METUS
Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.
495 GRAND ST., J. P. GINKUS, Direktorius — Tel. EV. 4-0293, AD JEZAVITAS, Muzikos Dir. — BROOKLYN 11, N. Y., J. VALAKAS, Pranešimų Dir.

ĮSIGYKITE NAUJAI IŠLEISTĄ
VYTAUTO DIDŽIOJO LAIKŲ APYSAKĄ
AUDRA ŽEMAIČIUOSE
Parašė Vladas Andriukaitis,
218 p. kaina — $2.20
GAUNAMA "DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE

Klausykite
LIETUVOS ATSIMINIMŲ
radijo valandos
Šeštadieniais 4:30-5:30 val.p.p.
Stotis WEVD
1330 kil. 97.9 MEG. (FM)
Direktorius
Jokūbas J. STUKAS
1264 WHITE str. HILLSIDE, N.J.
WAverly 6-3325

Angelų Karalienės parapijos
METINIAME KONCERTE
Rugsėjo mėn. 26 d., 5 val. vakare (punktualiai)
ŠV. STANISLOVO PARAPIJOS SALĖJE
(Driggs Ave. ir Newell St. kampas) Greenpoint, L. I.)
SUVAIDINS LINKSMĄ P. D. LIENSKY 3-JŲ VEIKSMŲ KOMEDIJĄ
NERVAI
Režisuoja J. BRAZAUSKAS — Dekoracijos K. JATUŽIO
Po vaidinimo
ŠOKIAI
Bilietai perkant iš anksto tik 1 dol.
Prie įėjimo 1.25 dol.

"Nervų" vaidintojų sąstatas

BOSTONO ŽINIOS

Pradedamos misijos
Šv. Petro parapijos bažnyčioje rugsėjo 26 d. 3 val. p.p. prasidės metinės parap. Misijos moterims ir merginoms. Misijas ves buvęs Indijoje misijonierius kun. Antanas Sabaliauskas, salezietis. Misijos baigsis spalio 3 d.

Lietuvaitė misijose Indijoj
Rūta Tamulytė, kuri anksčiau su savo seserimi gyveno 427 E. 7-ta gatvė, So. Boston, prieš 5 metus įstojo į seserų pranciškiečių Dievo Apvaizdos misionierių vienuolyną. Prieš 2 metus išvyko į misijas Indijoj. Laiškais parapijos klebonui kun. Pr. Virmauskiui ir savo giminėms So. Bostone pranešė, kad ji rugsėjo 17 d. savo vienuolyne Indijoje priėmė vienuolyno amžinus įžadus. Josios sesuo, giminės ir krikšto motina užprašė jos intencija šv. Mišias, kurias rugsėjo 17 d. atlaikė kun. Antanas Jurgelaitis, domininkonas.

N. A. Federacijos suvažiavimas
N. Anglijos lietuvių katalikų Federacijos suvažiavimas įvyks rugsėjo 26 d. 1 val. p.p. So. Bostone šv. Petro par. salėje. Suvažiavime dalyvaus visų N. Anglijos lietuvių parapijų Federacijos skyrių atstovai.

Prasideda sekmadieninė mokykla
Visiems šv. Petro parapijos vaikams, kurie nelanko katalikiškų mokyklų, sekmadieniais po jaunimo mišių 9 val. ryto vyksta tikybos pamokos parapinėje mokykloje prie bažnyčios. Tokios pamokos prasidės rugsėjo 26 d.

Vasario 16 gimnazijai remti būrelis
per dvejus metus suaukojo 590 dol. Be žymesnių pakeitimų per tuos 2 metus būrelio nariais buvo: Br. Bajerčius, J. Brazauskienė, L. Garlauskaitė, St. Jakutis, A. Juknevičius, St. Jurgelevičius, Br. Ivanauskas, A. Ivas, M. Kavaliauskas, J. Kuncaitis, Br. Kalvaitis, K. Kriščiukaitis, V. Kubilius, A. Lapšys, Pr. Lembertas, Br. Mickevičius, Pr. Mučinskas, P. Pilka, J. Senda, Pr. Stanislovaitis, V. Stelmokas, J. Ulpienė, J. Vasiliauskas ir J. Vembrė.

Balfo rinkliava
Andrai sukliudžius pravesti Balfo rinkliavą Bostono gatvėse rugsėjo 11 d. ši rinkliava atidėta dviem savaitėm ir dabar bus vykdoma rugsėjo 25 d. Balfo vadovybė praneša, kad visi rinkėjai tos dienos rytą 8:30 val. turi susirinkti į šv. Petro par. salę po bažnyčia. Čia bus duoti galutini nurodymai ir išdalinami rinkėjų ženklai. Rinkimo darbas užbaigiamas 6 val. vak. ir visi rinkėjai tuo laiku turi grįžti į par. salę atsiskaitymui. Užbaigus darbą, parapijos salėje visiems rinkėjams bus vakarienė.

Evelyna Bendoriūtė,
birželio mėn. gavusi MIT matematikos daktaro laipsnį, išvyko profesoriauti į Cornell universitetą Ithaca, N. Y. Nauja daktarė yra vytė ir paskutiniu laiku ėjo sekretorės pareigas Bostono vyčių kuopoje. Bostono vyčiai, atsisveikindami su savo bendradarbe, rugsėjo 16 suruošė atsisveikinimo šeimynišką arbatėlę, kurioje dalyvavo: kun. A. Kontautas, kun. J. Žuromskis, J. Olevičius, Dr. Pr. Galinis, W. Gorskis, A. Lipskaitė, A. Jakubaitė, A. Laudanskaitė, J. Dravinskaitė, V. Skudrytė ir Fl. Zaletskaitė.

Elvyra Plevokaitė
dirba Suffolk apygardos prokuroro Garrett H. Byrne įstaigoje. Ji priiminėja interesantus ir atsakinėja telefonu.

Grįžo kolegijon
Kun. Antanas Jurgelaitis, domininkonas, kelioms dienoms buvo atvykęs į So. Bostoną aplankyti savo mamytės. Rugsėjo 17 d. išvyko atgal į Providence domininkonų kolegiją.

Robert F. Murphy, demokratas, laimėjęs nominaciją į Massachusets gubernatorius.

Nekalčiausios Marijos širdies stovylą sutikti, suprasti ir persiimt Jos pageidavimais, įsigykite knygą
MARIJA KALBA PASAULIUI
DR. L. Da FONSEKA KNYGĄ,
Ją galima gauti "Darbininko" administracijoje, "Sudavos" knygyne, 4434 So. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill. ir 122 Canton St., Stoughton, Mass. Kaina 2 dol.

KOLONIALIŠKI NAMAI—PUIKUS IR SKIRTINGI
Gražiame, medžiais apaugusiame kalne, pusės akro plote, nauji, moderniai įrengti su ugnynais—gyvenimui ir džiaugsmui namai
$18,000 — 24,000
arti bažnyčios, mokyklos, miestukų. Pėsčiomis pasiekiamas pajūris. Gyvenimas gamtoje ilgai atelčiai. Apžiūrėkite naujus pastatus
"FORTY ACRES"
FULLERTON & MAPP — STATYBININKAI-KONTRAKTORIAI
STONY BROOK, L. I., N. Y.
Tel. Office Stony Brook 7-0596 ir 7-0610W. SEtauket 6-0840

DĖMESIO!
Jeigu tamsta ieškai pirkti arba nuomoti-randavoti kokio nors biznio pramonės ir neturi pinigų, arba negali gauti iš banko dėl kokių nors trūkumų, kreipkitės pas mus. Mes pagelbstim visokiais būdais įsigyti be pinigų lengvomis sąlygomis biznius ir išsimokėjimais. Dabar mes turime BAR IR RESTAURANT pardavimui ar išnuomavimui be jokių pinigų įnešimo: pats biznis apsimoka. Ir daugiau panašių progų ir kitų biznių turime.
G. W. C.
JOSEPH LUGAUSKAS
426 So. 5th Street — Brooklyn, New York